

לקראת תקופת ערב פסח

עלה לתרופה

עלון תקופתי להעמקה ופנימיות, ולעידוד מציאת ההשגחה והאמונה בתוך ענייני הבית והמשפחה

לבית ולמשפחה

זמן חירותנו מדאגותינו ולחצינו

הדאגות מלוות אותנו לכל מקום אליו ביקשנו להגיע. כובלות את המח ומשעבדות את הרגש. ערב פסח הוא עיתוי לחוץ, אבל יש בו גם הזדמנות נדירה.

לעשות את זה קצת אחרת

פסח מכריז את מהותו ומטרתו הנעלה - להחזיר לחיים האישיים שלנו חירות שמחה ומונחה. לא יתכן שהעיסוק וההכנה לקראת הימים הנוראים הללו יעשה באופן של שיעבוד והיפך המנוחה. מוכרחת להימצא דרך לבצע את כל הפעולות הללו יחד עם עקרונות של אמונה תמימה ופשוטה. מתוך הכרה שהש"ת מצוי איתנו ממש בתוך הקשיים הטרדות, וגם בתוך גבולות הזמן הלוחץ ומהומות הילדים ודרישותיהם הבלתי פוסקות. לפני שנכנסים ללחץ, חשוב לוודא מהן דרישות ההלכה. היכן עובר גבול החמץ, ועד היכן אמורה ידנו לגעת. לא נוכל לקיים מצוות ביטור חמץ על סמך תחושות וחששות, מוסכמות ודאגות. גם לניקיון יש הלכות. מה חובה ומה עדיף. היכן יש להקל והיכן להחמיר.

העיסוק המייגע ביותר מוכרח להיעשות מתוך חיבור לכוונה אמיתית. לאחוז את המטאטא והמגב עם אמונה וזיכרון במצווה. הדאגה היחידה שאמורה להטרד אותנו היא, שלא נאבד חלילה את שלמות מצוות הביעור עם דאגות שווא וכעסים. החמץ מבטא את חיומין הלב בדאגות כעס וחוסר משמעות. ניקיון הבית בא עם כן

לסלק דאגות שווא.

ערב פסח הוא עיתוי מופלא להלכות וניקיון בקיום מצווה

בשעות לחץ זהו הזדמנות נדירה לעמוד כראוי בניסיון ולבנות בנפש פנימה אמונה ובטחון. יתכן ואפשרי לדלג על הקושי, להימלט לבינם של ידידים ולחסוך לחצים. יתכן גם שישנם בני אדם מחושבים ורוזנים, מתוכננים היטב, מתחילים את העבודה בזמן

ימי הפורים מאחורינו, וזה אומר שבתקופה האחרונה דיברו במחוזותינו המון על שמחה. רגע לפני שנגלוש עם זרמי הקצף והאקונומיקה אל אוירת הניקיון של פסח, ננסה להציג כאן שאלה: מה נסגר אצלנו, מותר להיות בשמחה? פורים הותיר מאחוריו פסק חדש בנושא?

לא נגזים אם נקבע שהציר סביבו נע מרכז חיינו הוא - דאגה. העיסוק המרכזי שלנו הם הדאגות. רשימת הדאגות ארוכה מכל רשימה אחרת. ובתחתיתה ממתנה אם כל הדאגות. 'אופס, אולי שכחתי לדאוג על משהו...!'

הבה נבחן את המציאות. הדאגות ממלאות את זמננו. מעניין באיזו נקודה מעשית הן מסייעות לנו. כשמדובר בתחייבויות של עבודה, הדאגה היא המקצוע. משלמים לך על מנת שתדאג שהכל יתנהל כשורה. ובכל זאת, אדם בריא משתדל לא לדאוג יותר מדי. לכל הפחות למקד את הדאגה כמה שנוגע לתחום שלו. ענייני הבית מגייסים אף הם את מארגי הדאגה. לסדר ולקנות, לנקות לארגן. ובתוך העיסוק האינטנסיבי הזה, באיזו נקודה בדיק מסייעת הדאגה. ואם לא תדאג מה יקרה?

אם כל הדאגות

אם נתבונן נגלה משהו מדהים. גורם הדאגה העיקרי היא הדאגה בעצמה. מאחורי הדאגות כולן רוחשת דאגה אחת ויחידה - שלא יתרחשו חלילה תקלות שיהרסו לי את הסיפוק והשמחה. כן, ועוד משהו. איך משיגים דחוף, הרגע, קורטוב של מחמאות. משהו להחיות את הנשמה. בסופו של תהליך, החשש הגדול מפני התקלה שתהרוס לנו את התהילה והסיפוק, הוא הגנב החשאי ששולל מאיתנו את ההצלחה, הסיפוק והשמחה. וכך מתנהל מרדף נצחי. מאמץ לחוץ אפוף דאגות ופחדים ובסופו מחמאה קטנה מהסביבה, שמולידה את המרוץ הבא אחרי ההצלחה והמחמאה שתביא עוד מרדף...

אבל הסיפור הזה לא מסתיים בגבולות המטבח וחדר הכביסה. גם קיום המצוות סובל מאותה מחלה. שבת קודש לדוגמא. ההכנות, הבישולים, הניקיונות. הזכות התמידית להיות עור וסיוע ללימוד תורה. גידול הילדים ליראה טהורה. כל זה מוכרח כאילו להתנהל בתוך ענן לחוץ. ומי מדבר על פסח. חג קדוש, עיתוי חד פעמי. דווקא בתוך העיסוק הנפלא של הטיהרות וניקיון, של פינוי הבית מחמץ והזמנת קדושת החג, מופיעה כמו רוח סערה הדאגה שכאילו קנתה שבייתה בתוך הלכות החג וסדרי הניקיון.

הזמן הלוחץ, המיקום המבולגן, הילדים, החומרות והבלבול, כל אלו יוצרים את אוירת האימים שגורמת לנו לנחות בסופו של מאבק מתיש עם גרגרי אבק והמוון כעס. אל ליל הסדר בעיפיות מוחלטת ותחושה חמוצה של החמצה. בדרך כלל לחץ לא נעלם עם הגברת רמת הלחץ. לא נוכל להיזיז עניינים בלי אמונה והמתנה. ומדוע להינסך לעיסוק נעלה כל כך מתוך עצבים וחוסר אמונה

ומסיימים הכל באופן מושלם. ועדיין כדאית היא ההתנסות הנדירה בהתקרבות והיסמכות על השי"ת, לסבול עבודה חוסר נוחות מסוים. כשמבינים את משמעות הדברים, יתכן בהחלט לבלות את ימי הלחץ מתוך התרוממות הנפש ושמחה פנימית.

היכן מצוי המפתח?

על מנת שנצליח לעבור בשלום ובשלווה את התקופה של קודם פסח, יש לשנות ולעדכן את צורת החשיבה ואת העקרונות המקובעים אצלנו מלכתחילה. דאגות נוהגות להופיע בלי הזמנה, יש בנו גם הרגל מוסכם של רטינה וטרנייה. ומעל הכל שריו אצלנו כל מושג השמחה במין סימן שאלה. עדיין לא ירדנו לעומקה של סוגיה. האם מותר באמת לשמוח. להיות מרוצים בכל מצב?

המקום ממנו אמור כל עיסוק שלנו להתחיל הוא, הידיעה הברורה ששמחה איננה אפשרות / העדפה / תכנון, שמחה היא חובה! חיים יהודיים הם רצף של הודאה ותפלה. השמחה אמורה ללוות אותנו בכל דרך אפשרית. אם מתוך אמירת פרקי תהילים, שבחים ותהילות, התבודדות ותפילות. ואם מתוך התחייבות פנימית להתמיד בהודאה והכרת טובה לבורא עולם. שמחה היא מפתח לחיים אמיתיים, אז היכן משיגים מפתח שכזה?

מגלה לנו רבינו ז"ל שהמפתח של פסח מצוי בפורים. בפסוק (בפרשת משפטים) "שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם" מופיע פוריים ב"ת. והדבר פלא, מה לפורים אצל פסוק שכל כולו פסח. רק זאת מבקש הפסוק להכריז באוזנינו: 'שימו לב, אל פסח אין לבוא ריק. הדרך אל פסח מוכרחת לעבור דרך פורים. מצוות אכילת מצה וביעור חמץ חייבות להיעשות מתוך הכרה וחיבור פנימי למשמעותם של דברים. זו אמורה להיות עשייה בבחינת "כאשר צויתך", עם משמעות ושמחה: ואת המשמעות הזו, שתמלא את הלב בימי הפסח, רוכשים בפורים.

פסח עלול לבוא אלינו כשאנו עצמנו עומדים ריקים. משום כך מזוהר הפסוק "ולא יראו פני ריקם". אל תבוא הנה עם לחץ מבוהל בין מטאטא לאקונומיקה, שקוע באימת האבק ורחוק משמחה וסיפוק הנובעים מהכרה במשמעותם של דברים. ואת זה מקבלים בפורים. פורים מלמד שכשהפחד שולט והלחץ חוגג, צריך פשוט להתחזק ולבוא אל המלך. גם אם לא נקראתי, אכנס אשר לא כדת. להתחנן ולבקש הלא כל כולי נתון לחסדיו. ומיד כשעושים מעשה קטן ואמין, בורא עולם מציץ מבעד לפרגוד ההסתרה, מאיר פנים ומחולל גם וישועה נפלאה. חיים של יהודי תלויים תדיר על נס. ניסי הכלל מעורים בניסי הפרט. ואם נכנס את ההבנה הזו אל דאגות החיים, הפרנסה, הילדים, הבריאות והפידורים המאובקים. נוכה לדאות גם היום ניסים ונמוות.

אם ניקח איתנו את הארת ימי הפורים והלימודים שהם מגלים, נוכל לצעוד בסיעתא דשמיא לקראת ימי הפסח הקדושים. לזכות סוף סוף לחירות אמיתית מדאגות ופחדים, ולעשות את הכל מתוך זריזות וחדוות חיים. להודות ולהלל לשמוח ולהיגאל יחד עם כל בית ישראל, אמן.

כבר התקבצנו ובאנו אל מאחורי הסורגים הנעולים ואנחנו משוטטים שם הלון ושוב, חסרי מנוחה, מחכים לשיחרור הגדול.

היטב אנו יודעים ומרגישים, שקרב ובא זמן פתיחת השערים. בפסח כולנו נצא לחרות, זקנים ונערים, נשים וטף.

ה' יעבור עלינו בלילה הגדול הזה, ויתיר כל אחד ואחד מכליו. איש מכלאו נצא, איש מצינוקו הפרטי או מתצר מאסרו המוקפת גדרות, אל מרחבי החרות הגדולה, המוארת, ואם נטה אזינו נשמע בחצי הלילה את שיקשוק המגעולים הנפרצים, לצלול האזיקים המוסרים, ורעם אבני החומה הנבקעות ומתפוררות. חשוק היה לנו בכלא העמוק של תוך ליבנו, ועינו לא ראו את החומות, וקרן אור לא באה פנימה.

על קצות האצבעות הלכו הסוהרים בינינו - מערפלים, מדככים, מעמעמים ומרדמים את שאיפתנו בשירי ארס נכאים.

ואנו חשבנו לנו, שאלה החיים.

בורות של בדידות פתאומית ולפתע, ימים ולילות של צללים ואורות, כשלונות ואשמה, רצונות ודומה, ביקורת מקטינה ומכוצת, נסיונות קטנים לחיות ולאהוב, חורים שחורים של איש.

חשבנו שאלה החיים והתרגלנו אליהם, שהרי כבר עברנו מזמן את השער החמישי של התקווה להגאל.

שלושה דורות שועבדו אבותינו במצרים. הם גרו בבתיים של עבדים ושמעו את שריקת אדוניהם כל בוקר. הם קיבלו מכות בשוטים על עור שעל גב חשוף ומעונה. הם עבדו בפרך מעלות השחר ועד שקיעת השמש, עבודה ללא תכלית, מתסכלת, מייאשת. הם בנו והמצרים הרסו, לעיניהם, וכל כוחם כלה לריק.

מנין עמד לאימוניתו במצרים הכוח להנישא? כיצד הצליחו להקים משפחות וללדת בנים, וראו אותם טובעים במים ולא חדלו? איך אפשר להבין את התקווה המטורפת שמנעה מהם את האישות ואת ההשלמה ואת החידלון? איזו אמונה תראה שמטביעים את בנה, ותחפון בבן נוסף שגם אותו יטביעו, ותלד בן נוסף שגם אותו ישחט פירעה?

איך מוכנה ילדה, שראתה במות אחיה, להנישא וללדת בנים שעתידיים למות מיד?

כי הם ידעו.

כל אחד ואחד מבני אברהם, יצחק ויעקב ידע - שתבוא גאולה, ושהיא קרבה והולכת.

היום או מחר, או בשבוע שהבא, ייגלה אלוקי האבות, וישלח להם שליח מושיע, בכוחו ובשמו הגדול.

הם לא עברו את השער החמישי, אבותינו במצרים, והתקווה להיגאל בערה בהם. כל לילה האמינו שבבוקר יפציע להם שחר של חרות, ואם עוד לא זרח היום, יזרח בלי ספק בעוד יום או יומיים.

לכן יכלו לשאת את הכאב הנורא ואת הסבל, כי כל יום נשא בחובו תקווה חדשה, אמינית ופועמת.

תקוה בעוצמה שאנחנו בכלל לא מכירים.

מצריים שלנו היום - אין לה שוטים ופירמידות, אלא תוויות של הצלחה וסמלים של אושר. נוגשה אינם מצלפים ומענים, אלא מחייכים, קורצים, קוראים ומפתיים.

מצריים שלנו לא מטביעה את גופם של ילדינו, אלא היא נאבכת בכל כוחה הרוחני להחניק את נשמתם. כולנו עובדים את העולם הזה עבודת פרך שאינה לפי טבענו ואינה לפי כוחותינו, וכל עמלנו לריק.

כל פסגה חדשה שהצלחנו לכבוש קורסת מתחת רגלינו, כל אופנה חדשה שהצלחנו לתפור, מתפוררת ומשתנה לאחור, וכל ילדינו הקטנים - אותם רצונות פועטים של קדושה ושל תום אמיתי שנולדים בזמנים של אמת - נרמסים ונדרסים ונשחטים.

גם מצריים של היום רוחצת בדמינו. והיא נוטלת את האישות ואת העצב, ורוקמת מהם תפאורה של צללים וחומות, וכולנו חושבים, שאלה החיים.

אבל בפסח הזה נצא לחרות.

כל אחד ייגלה בחיפיון את צרורו הפרטי, הטהור, שלא החמיין;

הרגעים ששתק בהם ובלם את כעסו, או נצר את לשונו; החסדים הקטנים-קטנטנים שעשה באמת ובסתר ולשם שמיים; גילוי הבטחון והאמונה שהצליחו לבקוע את פרפל היוזמים - כל אחד יזיז לו בצרורו מצות כשרות וקדושות, וכן תחינה רבות כמה שחשבנו תמיד.

ביחד נצא, זקנים ונערים והורים ומתבגרים, אי ההבנות תימוגנה, הלבבות יתאחדו מחדש.

ביחד נצא, עדות וסוגים, מנהגים וחוגים, והבדלנות והפלגנות תעלמנה כלא היו. הטינה תתפוגג והשנאה תטבע בים. כאיש אחד נצא, בלא תחרות ושפיטה וביקורת, בלא דעות קדומות, באברהם גדולה, בלב אחד.

כי אותה הבטחה מהדהדת מאז, "והיא" שעמדה לאבותינו עומדת גם לנו ולילדנו.

וגם אם החרישה המולת הגלות את אזונינו מלשמנו; ואת עינינו סימאו ערפל ועשן ופרסומות מלראות; גם אם לא שלוש דורות עברו מאז אבדה גדולתנו - אלא מאה דורות ויותר -

נאמנת עלינו הבטחתו שבוקר אחד, אולי הבוקר הזה, יפציע שחר ממזרח. ואז תעצר ההמולה כולה לפתע, ושאון החרבות יפסק. אור בהיר יאיר את שדות הקרב ומפקד אהבה יערך על האדמה העשנה, המכותשת.

לא פעם אני חושבת לעצמי מי ומי יהיו שם, במפקד הסיום הגדול. יהיו הקצינים הבכירים, אנשי המטות האלופים, המנהיגים יושבי האוהלים. הם, נאמנותם לא הוטלה מעולם בספק. מדיהם מנוהגים ועטורי דרגות ללא רב. הם, נאמנים היו תמיד וכל חייהם הופרטו והוקדשו - עבורו.

יהיו גם החיילים הקרביים, פצועים ושותרים דם ומדיהם בלויים מאוד. כל גופם מצולק ואש של נאמנות בוערת בהם. את נפשם מסורו עבורו, עת חלבם ודמם כל ימיהם וזמנם המגן הקרבי בחזיתות החסד, בשדות הקרב על הקיבוץ, בעשיה אמיתית - למענו.

אבל גם האזרחים הפשוטים יתקבצו בריצה, האנשים הקטנים מן השורה, שדבר המלחמה והנצחון נודע להם ברגע האחרון.

הם יבואו בבהלת חיפיון, לבושים בגדי יום יום וחול.

המצביא הגדול הגיעו תעבור השמועה ברחובות, וכולם יחטו בכליהם במבוכה נואשת, מדים של ממש אין להם, גם לא צלקות עמוקות. מעולם לא לחמו תחת אש המקלעים. אבל הם נתינו האוהבים, ואין להם מלך אחר! בחטף יקחו פסדת בן או סרט, ירכו על זרוע וסביב הצוואר, ויתיצבו נרגשים בשורות.

כולנו נבוא.

ונישא, למצער, שרוך או גורגה, כפתור או ממחטה, צרור מצות כשרות דקות, אות נאמנות ואהבה.

ובפסח הזה, נצא לחרות.

כשמגיע הרגע הנכון / סיפור

התלמידים התמלאו התעוררות והתלהבות מדבריו, הם הרגישו כי רבי נתן העלה את ליבם אלפי פרסאות מעל גשמיית העולם הזה.

כשכילה דבריו, נפרדו ממנו לשלום ופנו איש לדרכו.

גם השליח מראייד, אשר בידו צרור הכסף הממוען לרבו, פנה לעבר השוק, השליחות שהוטלה עליו פרהה כליל מוכרזו. כולו אחוז היה דבקות מן הדיבורים ששמע, כמעט חוזר לכפר מגוריו, ללא שיעביר את הכסף לתעודתו.

רבי נתן מטולטשין, שהיה נוכח שם באותה שעה, הרגיש איך שדמעות צער מטפסות במעלה גרונו, איך זה שאפילו תלמידיו - אוהביו של רבי נתן, לא השכילו לדאוג ללא מחסורו, והלכו להם בלי לתמוך בו. וכי לא הבחינו כי ביתו ריק מכל וכל?!

גם הפעם לא נעלם צערו מעיני רבי נתן, ובקול רוי אמונה ושמחה הרגיעו: 'היודע אתה, ר' נתן? ה' יתברך ון ומפרנס את הכל, בדרכיו הנפלאים, ומסכב סיבות כדי להשפיע לכל אדם את כל הצרכים ויחיו דרך ציורות שפע הירידים מלמעלה עד השישועה ממינה אל האדם בדיק ברגע הנכון.'

'לפעמים' המשיך רבי נתן, 'השפע שהאדם זקוק לו כבר נמצא בבית, אך מסתלק ויוצא החוצה, כיוון שעדיין לא הגיע הרגע שבו צריך האדם לקבלו, כמו שכתוב: 'עני כל אלף ישרו ואתה נתון להם את אכלם בעתו'. - 'בעתו' דייקא לא רגע קודם, ולא רגע לאחר מכן. כי אם יגיע השפע לאדם לפני זמנו - יוכל לגרום לו לנזק. אלו הם מנפלאותי יתברך...'

תוך כדי שדיבורי האמונה והדעת נבעו מפיו של רבי נתן, נשמעו נקישות מכיוון הדלת. השליח מראייד עמד שם מתנשף כולו, אחוז התנצלות: 'רבי נתן! מבקש אני את מחילתכם, התעכבתי בשליחותי עקב השכחה.'

'הראה אתה ר' נתן? פנה רבי נתן אל תלמידו, כששום שניו של שקבלים לא ניכר בפניו. 'נכשיו הגיע רגע הישועה, לא רגע לפני ולא רגע אחרי. זה נקרא 'בטחון' - לדעת שהישועה תגיע בדיק בזמן הנכון.'

ר' נתן פנה להתכונן לחג בלב הומה, זה עתה למד פרק נוסף באמונה וביטחון, מפיו של איש האמונה והבטחון, רבי נתן.

באותה עת שהה בבית רבי נתן מטולטשין - תלמידו ונאמן ביתו של רבי נתן, הוא היצר מאד היצר מאד מצבו הדחוק של

מורו ורבו וחשב כיצד יוכל לסייע בידו, כשהבין רבי נתן בצערו, אמר לו: 'את כל צרכי הפסח ישלח לנו ה' בוודאי, אבל לזאת דאגתי נתונה - איך לזכות לפסח' בעצמו' - - -

התפעל התלמיד עד עמקי נפשו מן האמונה והביטחון שקרנו מפני רבו, ניכר היה כי אין בלבו אפילו שמד דאגה.

לא הרחק מברסלב, שכן כפר קטן בשם 'ארייד', כמה עשרות משפחות יהודיות התגוררו בו, ומתוכן מתי מעט חסידי ברסלב.

אחד החסידים שהתכונן לנסוע לשוק, נזכר לפתע ברבו רבי נתן והרהר לעצמו: 'הלא עני ואביון הוא ומניין לו ממון להוצאות הפסח? על אחר גישה אל כמה מחבריו וביקש מהם להרים ונדבת עבור בית רבי נתן, הם נענו בשמחה, למרות שלא היו בעלי אמצעים. מטבע למטבע הצטרפה ובידיהם התאסף סכום נכבד. הם מסרוהו לחברם הנוסע ברסלב כדי שידאג להעבירו לרבי נתן.

כשהגיע השליח לברסלב, שם פעמיו בראש ובראשונה אל ביתו של רבי נתן, מאושר כולו מן הזכות שנפלה לידו. בדרך, פגש בעוד כמה מחביריו והתדפקו יחד על דלת משפחת סטרהרץ.

בראות רבי נתן אותם נתמלא ליבו בשמחה; הנה, יש לו הזדמנות עכשיו להשקות אלנות: להרוות נפשות צמאים במימי של הנחל נובע. הוא החל משוחח עמם בלהב-אש על קדושת היום-טוב המתקרב: 'צריכים אנו להכין עצמינו בכיסופים ונגעוטים, תפילות ותחנונים בינינו ובין קוננו, לזכות לקדושת הפסח, ראש לכל המועדים, אשר אורו זורח ומשפיע על כל השנה.'

כך קלחו הדיבורים הקדושים מפיו בשטף שעה ארוכה, הוא לא הוכיר אפילו ברמו את מצבו הדחוק, וכי ביתו ריק ממצרכי יום - טוב.

אירופנים EuroPnim
שרותי פנים באירופה ground logistics in europe
אירופנים 02-800-80-80-80

התחייבות
לא קונים כרטיסים
לאורקטיה ולכל העדים
לפני שבדקים
באירופנים!

ישועות באותן היום!

נוסעים עם אירופנים - התחייבות עם נשמה

ולא שמעו אלי...!

"אמרת שלא תחשבי שזה מה שה' ציווה זה פשוט שיעבוד שאנו הכנסנו את עצמינו לתוכו".

רציתי להסתער חזרה, להמשיך היכן שהסיחה אותי האקונומיקה, אך לא הצלחתי, לא לחינם חששתי מההסחה, רק שלא שיערתי את מימדיה.

השיחה הזו תפסה לי את הראש והמחשבה, עירערה לי את המטרה, נגעה במקומות שלא בדיוק נתתי להם מקום ברור קודם.

הבית היה שקט, הילדים ישנו. שפתתי לעצמי ספל תה מהביל והתישתי ליד השולחן במטבח, אוזנות בשתי ידי את הכוס וחושבת, לא מאמינה שזה מה שאני עושה עכשיו, בתוך ים העבודה.

פתאום נפתח לי הפה וכל הערבול הזה יצא החוצה. "מה אני עושה בכלל, רבנו של עולם, האמנם אני חושבת רק על עצמי? מנקה לעצמי, מארגנת לעצמי, קונה לעצמי? היתכן כי רק התועלת העצמית עומדת מול עיני? ומה עם רצונך? אני נבהלת (איתו אין לי עסק?"

לגמתי מספר לגימות קטנות מהמשקה החם.

"כוכן שאני מעוניינת לחוש את התחדשות האביב אצלי בבית, נעים לי לרענן הכל מחדש, לתקן ולחדש, אבל אי אפשר לומר שיש כאן רק הנאה, אני אמנם די מרוצה, אבל בעלי והילדים קצת פחות..."

והיכן בכלל ביעור החמץ, מה עם ההכנה לחג?"

צינת ליל אביב חדרה מבעד לחלון, נוגעת בתוכי לבי הצונן,

"אז מה?" מתריס בי משהו בפנים "אני מתכוונת לחג, בו ה' גאלנו כדי שנשמח אותו בקיום מצותיו ולי אין זמן וסבלנות לחשוב ממנו מקוצר רוח של עומס עבודה...?"

ההכרה המקבילה מציפה אותי בושה.

"זה בדיוק הענין" משתחררת לה התשובה ומתחדדת "כשהראש עמוס בדברים אחרים קשה לחשוב מה, קשה להאמין שהוא מעונין במצוות הפשוטות הנבלעות במירוץ".

"ואולי זה הזמן לשנות כיוון?" מתנגבת אלי מחשבה מעשית "להאמין בשמחה שמתחוללת למעלה עם כל מעשה קטן?"

"הרי כשאת מנקה את המוכרח להוצאת החמץ, זו מצווה. הנקיון שמעבר

אם הוא מביא רענון ושמחה הרי הוא כבוד החג, גם כשאני עושה זאת בעיקר בשבילי. הקניית הנחוצות, גם הן לשמחת החג. ומה שלא הולך ולא מצליח הוא בחירה של אמונה".

ההבנה החדשה מרחיבה לי את הלב, מימד ההסתכלות החדש שופך אור אמיתי יותר על ההכנות. המון מצוות קטנות אני יכולה לחטוף כך בתוך הדברים הכרחיים שאני עושה ממילא.

"אז גם להאכיל פיות רעבים זו מצווה, לפרגן חינך או מילה טובה לעוזרים בפועל, או לעוזרים כשאינם פועלים, זו וודאי מצווה, וכל שכן בלימה של כעס אחד".

"זה טוב" אני מסכמת, לוגמת את שאריות התה שהצטנן "שיש מי שמפריע לקוצר רוח..."

הוא רוצה לא פחות ולא יותר - אוכל רגיל.

"אוכל רגיל וערב פסח, אינם הולכים יחד" אני ממחרת ללמד את בן החמש את אחד הלימודים החשובים של החיים. בכך מנסה להשתיק את נגן נקיפות המצפון שלי ותזמורת המחאה שלו,

"ערב פסח" אני מסכמת באוזני הנאספים הממוזמרים "זה עבודה בלי סוף וכלי סוף עבודה".

מאוחר יותר, בדיוק כשהצלחתי להכנס לשוונג אחרי שגייסתי את בעלי להזיז את הארון כדי לנקות מאחוריו, דפקה לה שושנה מהדירה ממול, באזעקת חירום של אקונומיקה, האמת שניסיתי להתעלם. אין כמו נקישות להסחת הדעת, והיו לי מספיק הסחות תוצרת בית, אבל היא היתה עקשנית כזו, שחששתי כי אאלץ לנוח כתוצאה מבעיות בעור התוף, אז נכנעתי, ולמפרע שמחתי כי באמת לא חסר לי ערב פסח בבית דין על נקי שכנים.

עם האקונומיקה נפתח הסכר והחלו דיונים והשוואות על ארון חדר השינה או חדר הילדים וכסא אחד יותר או פחות בממוצע ליום.

"ואיך מתקדם?"

היא שואלת, ידה האחת משפשפת

- מלטפת את אחורי השניה

האדומה, (מי ביקש ממנה לדפוק בכזו הסטריה?)

"את יודעת מה היה מתסכל?" היא נאנחת "אני עובדת כל כך קשה, מוציאה את הנשמה ובעלי כמו תקליט חוזר ואומר, כי כל מה שאני עושה לגמרי מיותר. אין צורך לפרק ארונות ולא להזמין חשמלאי בעיצומו של נקי התנור" היא מציצה בי בוחנת את תגובתי "הוא גם אומר שאפשר לצאת חובת ביעור חמץ בהידור ללא הגינה עם סקוין על הבלטות וללא שפשוף פיורי אבק ממסילות המגירות בחדר, טוב, לדעתו ניתן להכניס את החג בלי פקפוק ללא מנה פלאפל. קשה לי לקבל" היא מפפקת "תגידי זה לא נשמע מדי מיקל, איך ארגיש שאין אף פיזור חמץ בבית אם לא אעבור על כל סנטימטר?".

"האמת, לי זה לא חדש" אני מודיעה "כבר שנים נואמים שאין צורך להשתגע בכל מיני חששות של אבק חמוץ או לכלוך מצה. אני לא משתגעת מחמץ על התריסים או על הקירות".

"את רוצה לומר לי שאת לא מנקה תריסים ולא מרעננת קירות?" היא מזדקקת.

"מנקה ומנקה" אני ממחרת להרגיעה "קשה לי לוותר על הזדמנות כזו מאתגרת וממוקדת, המגיעה בעוצמה שלא נתקלים בה כל השנה, אני פשוט נהנית לתפוס טרמפ".

"נהנית? אני ממש לא" היא מכריזה "לחוצה עד כלות הנשמה, רגע" ההצתה נקלטת "את רוצה לומר לי שכל המירוץ והמאמץ, אינם חייב אל תוספת שאנו בחרנו להגדיל?" הבעת הספק ניכרת בה בעליל "באמת, נראה לי שאת קצת מגזימה אז מה זה ביעור חמץ? לשבת רגל על רגל, למכור הכל לגוי ויום קודם החג לטווח רצפה להוציא חמץ ניכר וזהו? אוי ייה אפשר לשלוח אליך את הילדים?" היא מוסיפה עוקץ.

"לא אמרתי" אני ממחרת להתנער מהתפקיד החדש,

"את שומעת?" קולה הגלבה של חברתי רבקה בקע מעבר לקו, היא החליטה לחלוק עמי את רשמי ההרצאה ממנה שבה זה עתה. שיהיה, לי אין זמן לכאלו מותרות...

"היתה הרצאה נפלאה" היא ממשיכה "המרצה הסבירה כי עם ישראל לא הצליחו לשמוע את דברי משה כשכבא לבשר להם על השחרור בגלל שהיו בקוצר רוח, חשבת על זה פעם?" היא מפנה את תשומת לבי לאבסורד שבענין "הם הרי בקושי הצליחו לנשום מרוב מטלות ולחץ הספקים, עבדו קשה מבוקר עד ערב, בתנאים אימים, איך יתכן שלא קפצו על המציאה כשכבא משה לומר להם כי ה' האזין לזעקתם?"

"באמת לא מובן" אני מצפה לתשובה.

"זה בדיוק הענין" היא מסבירה "הם היו שקועים בעבודה עד למעלה מראשם, שלא נותר להם מקום וסבלנות להאמין כי ה' חפץ בהם שיהיו לו לעם".

רושם הגאום הדהד בתוכי כל עת השיחה והתנדף משהנחתי את השפופרת על המדף. אלו הם החיים הסוחפים עם אלפי המטלות שהם מציבים, בפרט בזמן מעורר

אנרגיה זה של ערב פסח, בפרט כשרשימת המטלות שעל המקרר תופחת אחת לדקה, בפרט כשקצב ההתאמה אליה לא מתחיל להקביל, ומי יודע איך אגיע לליל הסדר.

וכך אני מוצאת עצמי בחדר עסוקה בנקוי הארון, מרוקנת ממינות מבריקה מאווררת, כשניחוח הפנטסטיק מרגיש את הנקיון.

"א-מ-א" נשמעות זעקות אימים מבעד לדלת.

תסריטים מבהילים מריצים אותי אל הפתח דרך קערת הפנטסטיק שהופכת פניה. בקושי הצלחתי לפתוח סדק לבליל הקולני המתנפל של חבורתי הנחמדת, זה בוכה זה מאשים זה תוקף זה מתקיף זה מילל זה מתחנן, כמעט חטפתי סחרחרות. הערכת מצב מהירה המתחשבת ביעד ההספק שהצבתי לעצמי מביאה אותי לרוקן את שאריות הפורים למול עיניהם הנוצצות.

ברוך ה' חוץ מסמרטוט על הרצפה ומולי הקערה, אין נוקים. אני ממחרת לצל את הפוגת הנשנושים כדי להתקדם עם הארון, שואפת בהנאה מלוא ראותי את חציו המאורגן הנקי.

"זמן נפלא הוא האביב" אני מרוקנת מרדף נוסף "אין כמוהו הזדמנות לרענון יסודי" אני מעבירה מטלית מחזירי את הבגדים ומרוקנת מרדף נוסף, עוד רבע ארון וקריאות ה"אמא" בוקעות מעבר לדלת. "כבר התנדפה לה השפעת המגדנים" אני מתפלאה,

"מה עכשיו?" אני מרימה את קולי מקפידה לא להפסיק ולא לפתוח את הדלת, רק חסרים לי כאן פיורי ופל...

"כבר מאוד משעמם" ו "נמאס לי לרכב באופנים" ו"שמוליק של ברקוביץ העליב את אליהו בקיטנה של הבנין" אוף כזה גדול אני מביטה נואשת על רבע הארון הנותר, אני חייבת לגמור אותו.

"באמת, אתם לא יכולים להסתדר קצת לבד..." מענה של סירנות מלווה בתגרות, אני נאלצת להתגרר על תאוות הסיום ולצאת.

נחמתי את אליהו מיד קפץ עלי רגוזו של מתיתיהו הוא החליט להיות רעב, למי יש ראש לאוכל עכשיו? תפריט הלחמנייה - ננקיין או סוסט - גבינה צהובה כבר לא מדבר אלי, ולדיוק לא נבלע לו בגרון.

"זה בדיוק הענין" משתחררת לה התשובה ומתחדדת "כשהראש עמוס בדברים אחרים קשה לחשוב מה, קשה להאמין שהוא מעונין במצוות הפשוטות הנבלעות במירוץ".

EuroPnim אירו-פנים
ground logistics in europe
02-800-80-80 אירו-פנים

התחייבות
לא קונים כרטיס לאוקראינה ולכל היעדים לפני שבוקדים באירו-פנים!

יקר לנסוע לאומן?
אירו-פנים שניתה את כללי המשחק, וחסכה לאנ"ש בחודשים האחרונים מאות אלפי דולרים לפני הכל - מבררים באירו-פנים

הכנת הבית לפסח

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א - מו"צ דביהכ"ס נחלת חן - בית שמש

מבוא

זכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים, וגם עתה בטרחתם בהכנת הבית לפסח, זכות ומזכות את בעליהן ובני ביתם במצות 'ביעור חמץ'.

אך קיים שיבוש מסוים אצל הרבה בענין זה, כאשר מצד אחד עושים מעל המתבקש מצד ההלכה וההידור, וטורחים ומנקים במקומות אשר אין צריכים לזה כלל. ומצד שני מקילים בניקיון ובדיקת חמץ במקומות כאלו המחויבים על פי ההלכה או לפחות מן ההידור.

ואין אני בא לזלזל ח"ו בעבודתם, אלא רק להבהיר את סדר העדיפות בהכשרת הבית לפסח.

כמו: 'המטבח ואבזרי' ששם נמצא רוב החמץ, ועיקר המאמץ בנקיון יש להפנות לשם - אך למעשה מגיעים אל המטבח תשושים ועייפים מרוב עבודה בניקוי שאר הבית, דבר הגורם בהכרח לזלזל במידת מה בביעור החמץ ממנו. ואילו היו מנקים את שאר חדרי הבית רק לפי המתבקש, הרי שבזדאי היה נשאר כוח ומוח לנקות ולבער את החמץ משם על צד היותר טוב. וכן מנקים ארונות גם כאלו שא"צ לנקותם כלל, על חשבון ארונות שיש חיוב או הידור לנקותם ולבדוק כהוגן.

זאת ועוד, שמהדרים בנקיון בכל מקום שהוא, אך לגבי בדיקת החמץ במקומות החייבים, מזלזלים ואין בודקים שם כלל, ולפעמים לא יצאו ידי חובתם במצות ביעור חמץ החמורה.

ולכן למען לא נהיה ח"ו מאלו האמור עליהם 'אשר הקלת החמרת ואשר החמרת הקלתי', נבאר בעז"ה מה ואיך לבער את החמץ מן הבית.

- א -

כדי שנוכל לדעת ולהבין מהי העבודה הנדרשת מאתנו בערב פסח - נסדר מוקדם 'כללי ההלכה' השייכים לזה

[א] מצות ביעור ובדיקת חמץ:

המצוה מן התורה היא 'לבער את החמץ' מן הבית לפני פסח, והיות ואי אפשר לבער את כל החמץ בערב פסח ממש, מובן שבהכרח לנקות את הבית ואבזריו בימים הקודמים לפסח. ומן התורה היה די בכך, אך חז"ל הוסיפו שלא לסמוך על הניקיון בלבד, וחייבו לעשות בדיקה אם אכן לא נשאר שם חמץ.

וכיון שכן, הרי מובן מאליו שמצות ביעור חמץ וההכנה לזה, שייכת רק לגבי מקום שיתכן שנמצא שם חמץ, מה שאין כן מקום שלא הגיע שם חמץ, אינו מצריך לא נקיון ולא בדיקה. ואכן הפוסקים נתנו לנו את הכללים אימתי נחשב למקום שיש בו חמץ, ואיזי יש לנקות ולבדוק מקום זה, ואיפה נחשב 'מקום שאין בו חמץ', ואיזי אפשר להתעלם ממקום זה מבלי לנקותו ולבדוק כלל.

[ב] זמן נקיון ובדיקת חמץ:

(א) נקיון הבית והרהיטים, אפשר לעשות אימתי שרוצים.
(ב) זמן מצות 'בדיקת חמץ' הוא בליל י"ד ניסן, אך אפשר להקדימה כבר משלושים יום לפני הפסח. ואנו שיש לנו בתים גדולים יחסית

מזמנים הקודמים, בנוסף להרבה יותר ארונות וכדומה הצריכים בדיקה. מה גם כי קשה מאוד להוציא אז את כל התכולה של הארונות ולבדוק את מקומם - כמעט ולא יתכן לבדוק כהוגן בליל י"ד. ולכן לא רק שאפשר לבדוק כבר מעכשיו, אלא שיתכן שהוא 'חובה' לבדוק מקודם מה שאפשר. והיינו כל מקום שניקו אותו לפסח, אפשר לבדוק כבר מהיום! ושוב אין צורך כלל לבדוק שם בליל י"ד. ואשר על כן, כל דברינו להלן ישלבו את הנקיון והבדיקה יחדיו.

(ג) אמנם כל זה מועיל רק אם ישמרו היטב ששוב לא יכניסו שם חמץ. כי אם לא שמרוהו - חייבים לבדוק שוב בליל י"ד. ובבית עם ילדים קטנים, השמירה צריכה להיות כפולה ומכופלת. ואם אין בטוחים שאפשר לשמור כראוי, יש להסמיך את הנקיון ובדיקה זו, מה שיותר קרוב לפסח.

(ד) בדיקת חמץ אף כזו הנעשית לפני י"ד ניסן - יש לבדוק רק בלילה ולאור היר. [אף יש אופנים מסוימים שאפשר לבדוק לאור היום, ונציין דבר זה על מקומות]. וגם אין לברך על זה.

(ה) אך יש לזכור דבר חשוב! שצריך להשאיר חדר לא בדוק, על מנת לבדוק אותו בליל י"ד כדין עם נר דלוק ועם ברכה.

[ג] במה בודקים?

מעיקר הדין בדיקת חמץ יש לעשות עם נר דלוק דוקא, אך כל זה אמור רק לגבי הבדיקה הנעשית בליל י"ד, אבל כל הבדיקות הנעשות לפני ליל י"ד - אפשר לעשות לכתחילה עם פנס! [ורצוי שפנס זה יהיה מהסוג שהאור שלו 'ממוקד' ולא כזה שמתפזר].

אך בשום אופן אין לסמוך על אור החשמל המאיר בחדר, כיון שאינו מאיר היטב בפניות ששם עיקר מקום המחויב בדיקה. [פרט למקומות מסוימים שנכתוב במפורש שאפשר לבדוק שם לאור החשמל]

[ד] מה צריך לחפש ולבער?

(א) מעיקר הדין חייבים לבער אף פירור קטן של חמץ, כל עוד שהוא נקי. אבל אם הוא במצב שאין חשש שיבוא לאכלו - אפשר להשאירו ואין צורך לבערו, ולכן:

(ב) פירורים הנמצאים על גבי הקרקע, אינם מחויבים בביעור ואפשר להשאירם שם בפסח. וכן פירורים במצב כזה הנמצאים בארון, ג"כ אינם מחויבים בביעור.

(ג) אמנם ארונות שמאחסנים שם מזון או כלים המיועדים לשימוש בפסח - יש לבער משם אף פירורים כאלו שאין חשש שיבואו לאכלם, כי אנו חוששים שיפלו לתוך המזון או הכלים ויאכלוהו מבלי לדעת. וזולת שאם הם מקולקלים עד כדי כך שאין הכלב יכול לאכלו, אזי אין צורך לבערם.

[ו] האם אפשר לסמוך על הנקיון, מבלי לבדוק את החמץ שם?

(א) סתם נקיון, אינו פוטר מבדיקה. (ב) ברם אם ניקו בשמית לב שלא ישארו אפילו פירורים, אזי מועיל נקיון זה כבדיקה. (ג) לכן מקומות 'חלקים' שע"י נקיון כהוגן לא יתכן שישארו שם אפילו פירורים, די בנקיון זה וא"צ לבדוק שם. (ד) אבל בחורים וסדקים, כגון: בפניות הארון, סביב המסילות של המגירות, והצירים - אין הנקיון מועיל ועדיין חייב לבדוק שם. (ה) אמנם גם שם אם ינקו עם דבר חד שמגיע לכל השטח, הרי זה מועיל וא"צ לבדוק. (ו) וכן אם ניקו שם עם חומרי ניקוי כל שהם, הרי הגיעו הפירורים למצב שאין אדם יבוא לאכלו - ועל כן אם הוא ארון שאין מאחסנים שם מזון או כלים לפסח, א"צ לבדוק שם.

מה שאין כן אם מאחסנים שם הנ"ל לפסח, צריך לבדוק.

אך בכל זאת המחמיר לבדוק בכל אופן במקום שיש חורים וסדקים - תבוא עליו ברכוהו וכתבו הפוסקים הטעם לזה, כי אף על היותנו בטוחים שטרחו מספיק בעבודת הנקיון והיא נעשתה כהוגן, מכל

מקום הצריכו חז"ל לוודא אם אכן ניקו היטב, כדוגמת המפעלים שאין מוציאים מתחת ידם מוצר טרם שעבר 'בדיקת טיב'. וגם לפעמים קורה שבכל זאת שכחו לנקות איזה פינה.

- ב -

חדרי הבית הצריכים נקיון ובדיקה

[א] חדרי הבית:

כל חדרי הבית - נחשבים כמקום שמכניסים בהם חמץ, כי לפעמים נכנסים שם באמצע האוכל, ויתכן שנשאר שם מהאוכל החמץ. ובפרט ב'חדרי שינה', שלפעמים יש חולה ואוכל ליד מיטתו. וכל שכן במקום שאוכל שם כגון: המטבח, פינת אוכל, הסלון.

ועל כן צריכים לנקות כל החדרים בכל מקום. גם תחת המיטות, כי יש לחוש שהחמץ נתגלגל לשם. וכן בחלל שיש מתחת לארונות, אם אפשר להגיע לשם עם היד. וכן אם יש מגירות בתחתית הארון והם נשלפות. אבל כשאין נשלפות, א"צ לטרוח ולנקות מתחתיהם וגם אין צורך לבדוק שם.

[ב] אך כל זה לגבי הנקיון, אבל לגבי הבדיקה - יש להבדיל בין אמצע החדר ובין פינותיו:

אחרי השטיפה וההדחה וכל שכן אם ניקו עם חומרי ניקוי: 'אמצע' החדר, אינו צריך בדיקת חמץ כלל. אבל 'פינות החדר' נחשבים כחורים וסדקים שצריכים בדיקה, אך מכיון שמה שנשאר שם בודאי נתסנן, ואין אדם יבוא לאכלו או אפילו פסול מאכילת כלב - א"כ מעיקר הדין אין חיוב לבדוק, אך למעשה נראה שיש לבדוק שם לפחות באופן שטח.

[ג] המסילות של החלונות:

מעיקר הדין צריכים בדיקה. אמנם אם ניקו שם היטב ע"י זרימת מים, יש להקל שאין צריך שם בדיקה. וכל שכן אם בשעת הנקיון עיינו היטב שלא ישאר שם שום דבר, ובדרך כלל נעשה נגד אור טוב, וא"כ זהו בדיקתו. ובלבד שיהירו מאז שלא יסתובבו שם עם חמץ.

[ד] אמבטיה:

בדרך כלל צריך נקיון ובדיקה כנ"ל, כיון שלפעמים נכנסים שם באמצע האוכל. ומצוי ביותר בערב פסח שנוטלים שם ידיים לאכילה או מנקים את הידים אחרי האוכל.

[ה] בית הכסא/שירותים:

כשיש ילדים בבית, צריך בדיקה כנ"ל. [ומה שיש נוהגים לא לבדוק שם, אין שום סמך למנהג זה. ואם משום שרוצים לבדוק בטוהרה, הרי יכולים לבדוק שם בסוף]. אבל כשאין ילדים בבית, בדרך כלל אין צורך לבדוק שם, כיון שלא נכנסים שם עם דבר אוכל.

[ו] חדר שירות:

(א) גוף החדר - בודאי צריך נקיון ובדיקה כשאר חדרי הבית, כיון שיש הרבה בדברים הגורמים לאדם להכנס לשם באמצע האכילה, וכל שכן אם מאחסנים שם מוצרים המשמשים לסעודה. (ב) תחת המכונת כביסה - לכתחילה רצוי מאוד להזיז אותה למקום אחר בעת הנקיון, ואז נחשב מקום זה כשאר שטח החדר. ואם לא הזיזו אותה, המיקל שלא לבדוק שם, יש לו על מה לסמוך.

[ז] מרפסת:

בין 'סגורה' ובין 'פתוחה' - יש לנקותה ודינה כחדר רגיל. אבל אם לא ניקו אותה או קשה לנקותה - אם היא פתוחה - יש בזה קצת חילוקי דינים, ויש לשאול לרב איך להתנהג. וכן הדין לגבי 'גינה' או 'חצר'.

התחייבות
לא קונים כרטיס לאוקראינה ולכל היעדים לפני שבועדיקים באירופנים!

חבילת הנסיעה הזולה לאומן

נסו אותנו!

[ח] הכניסה וחזר מדרגות:

יש חיוב על כל שכן לנקות שם וגם לבדוק את החמץ. אך אין מחויבים בזה אלא רק עד הקומה שהוא גר שם. ואחרי בדיקת חמץ יש להזהר מאוד שלא לאכול שם, או לפחות להתרכז בפינה מצומצמת ולנקותה שוב לפני שריפת חמץ. ואפשר למנות שליח שהוא יבדוק את הכל. אבל אין לסמוך סתם על 'עזר הבית' או שכן אחד יסמוך על השני שהוא יעשה זאת.

- ג -

ארונות ורהיטי הבית

[א] ארונות בשאר חדרי הבית [שלא במטבח]:

- (א) אם מאחסנים שם כלים או צרכי אכילה - חייבים לנקות ולבדוק שם.
- (ב) אף כאשר אין מאחסנים שם כלים או צרכי סעודה - יש לחשוש שמא היה צריך לדבר מה באמצע סעודתו והשאיר שם חמץ, או נתפרר ממנו איזה פירור. וביותר שייך הדבר בארון שיש שם 'מגבות', שהוא דבר הנצרך לפעמים בעת האוכל. או ארון של 'בגדי תינוקות', שמצוי שצריך להחליפם בעל האוכל - ועל כן לא ארון צריך נקיון ובדיקה.
- (ג) אמנם אם מקפידים לנקות את הידים לפני שניגשים לארון - א"צ לא נקיון ולא בדיקה.
- (ד) וכן אם צריך סולם או כסא על מנת להגיע לשם, נראה שא"צ לנקות ולבדוק.
- (ה) אבל בבית שיש בו ילדים - עד היכן שידים מגעת לשם - נחשב למקום שמכניסים בהם חמץ, וחייב נקיון ובדיקה. וכל שכן ארון שיש בו משחקים לילדים, שבדאי נחשב כמקום שמכניסים בהם חמץ.

[ב] ארון הספרים:

- (א) אם הוא 'פתוח' [עמודין] ונמצא במקום שאוכל לידו במשך השנה - במקומות הנמוכים - צריך נקיון ובדיקה. כי נחשב כמקום שמכניסים בו חמץ, כי בודאי נכנס לשם איזה פירור, וכל שכן אם יש ילדים בבית.
- (ב) ארון ספרים סגור עם דלתות, או ארון פתוח במקומות הגבוהים - נחשב כ"כ" כמקום שמכניס בו חמץ, כיון שלפעמים מוציאים משם ספר בשעת סעודה או בעת אכילת מיני מזונות. אך מקום שצריך כסא או סולם כדי לקחת ספר, נראה שא"צ נקיון ובדיקה. אך כל בני הבית מזהרים שלא להתקרב לשם עם אוכל או בידים נקיות, א"צ בדיקה בכל מקום שהוא. [ובדרך כלל לא נראה שיש מי שיכול לומר שהוא בטוח שזהו בזה].

[ג] ארון המיועד לבגדים מלוכלכים:

צריך לנקותו היטב וגם חייב בבדיקה. שהרי מניחים שם בגדים עם חמץ, וגם מצוי להשתמש עמו בעת האכילה. ולאחר הניקוי והבדיקה, יש להזהר שלא להניח שם שוב בגדים מלוכלכים. ואם מוכרחים להניח שם, יניחו אותם רק כשהם בתוך שקית ניילון, ואם לא נזהרו בזה, אם היה לפני ליל י"ד, יבדקו אותו שוב בליל י"ד. ואם הניחו בליל י"ד על מנת לכבסם למחרת - כשיוציאו אותם משם, יש לעיין היטב אם נשאר שם חמץ. אמנם אם מניחים את הבגדים בכלי ולא בארון - יש להפוך אותו ולנער, ודי בכך וא"צ בדיקה.

[ד] למעשה מה צריך לעשות עם ארונות כאלו שאמרנו שנחשבים כמקום שמכניס בהם חמץ:

- (א) יש להוציא את כל תכולת הארון, את המדפים הנשלפים, ואת המגירות - ולנקותם. וכן יש לנקות את כל פנים הארון, ובפרט באיזור הצירים והמסילות. ורצוי מאוד לנקות עם חומרי ניקוי כלשהם, שעל ידי זה אף אם ישאר איזה פירור חמץ, הוא 'נפגם' ואין חיוב לבערו.
- (ב) המדפים שאפשר להוציאם ולנקותם, א"צ בדיקה. אבל המדפים הקבועים ותחתית הארון, אף אחרי הניקיון יש לבדוק את כל הפינות. אבל לגבי הצד החלקי, אין צורך לבדוק.
- (ג) המגירות, אם ניקו אותם היטב עם חומר ניקוי - אין להם חיוב בדיקה מעיקר הדין, אך למעשה רצוי לבדוק אותם. אך אין צורך לבדוק אותם עם נר או פנס, אלא בשעה שיש אור יום, אפשר לקחת את המגירה ליד החלון ולעיין בה אם יש בה חמץ, וכן אפשר לעשות בלילה תחת מנורת

חשמל. ואם מוצאים איזה פירור שיש להסתפק עליו אם הוא אוכל, אין צריך לדקדק כל כך על זה, כי בודאי לא יבואו לאכלו וגם מסתמא נפגם עם החומרים.

(ד) הצירים והמסילות וסביבותיהם - יש חיוב לבדוק. אך אם ניקו אותם היטב עם חומרי ניקוי, אין צורך לדקדק כל כך בבדיקתם, ובודאי שאין להתייחס לאבק או פירורים בעלמא - אלא די בכך כשאין רואים בעין פירור חמץ.

(ה) ארון או חלק מהארון המחויב נקיון, וקשה לנקותו מזהה סיבה שהיא - אפשר למכרו כך ב'מכירת חמץ'. ואז יש לסגור אותו לפני פסח ולהדביק עליו סימן שהוא 'מכור לגוי', ובפסח אסור להשתמש שם.

[ה] מיטה:

- (א) של הילדים, נחשב כמקום שמכניסים שם חמץ. ולכן יש לנקותם. ואם גם 'הפכו' אותם בעת הנקיון, ומאז נזהרו שלא להכניס שם חמץ - א"צ לבדוק אותם.
- (ב) של הגדולים, אם בטוחים שלא אכלו בשום פעם סמוך למיטה, מעיקר הדין אין צורך נקיון ובדיקה. אבל הרבה פעמים נחשב כמקום שמכניסים שם חמץ, כגון שיש חולה ואוכל סמוך למיטתו. ולמעשה בכל אופן יש לנקותם, ואם גם הפכו אותם ונזהרו שלא להכניס שם חמץ, א"צ בדיקה.

[ו] כסאות:

- (א) כסאות המטבח, צריך לנקותם היטב בתשומת לב, כי עלול מאוד שיש חמץ בדבק עליהם. וא"צ לבדוקם.
- (ב) כסאות העומדים לשימוש בשאר הבית, אם אין עליהם ריפוד של בד, יש לנקותם רגיל, וא"צ בדיקה.
- (ג) כסא עם ריפוד בד, יש לנקותו כרגיל אך צריך לחבטו אותו קצת. ולגבי הסדקים והמרווחים שיש בין הריפוד וכו', שיתכן מאוד שיש שם חמץ ממש - אם ניקו את הכסא וחבטו בו - אין שום חיוב או הידור לנסות להוציא מה שיש שם, ובפרט אם השתמשו בחומרי ניקוי. ובכל אופן אין צריך לבדוק אותו.
- (ד) כסא אוכל של תינוקות, חייבים לנקותו היטב עם חומר ניקוי. ולגבי המרווחים שיש בין חלקיו, שיש שם בודאי חמץ, יש לנקות עם קיסם אוזניים וכדומה, ומה שלא יוצא, אפשר להשאיר כך אפילו כשרואים אותם.

את 'המדף' שמניחים שם את האוכל, יש לצפות עם נייר כסף עבה וכדומה, ואז אפשר להשתמש עמו בפסח כרגיל.

(ה) עלת לידים, יש לנקות היטב עם חומר ניקוי, בפרט בקיפולים, וגם נקות בה היטב. ומה שנשאר אחר כך, אין צורך להוציא בכוח.

[ז] ספה:

- (א) אם כל השנה מונח עליה 'כיסוי עליון' - מספיק אם מורידים את הכיסוי ומנקים אותו. (ב) אם משתמשים עם הספה בלא כיסוי עליון, יתכן מאד שיש בה פירורי חמץ, ועל כן צריך לנקותה עד היכן שהיך מגיע לשם, ודי בכך וא"צ יותר מזה. ואם אי אפשר לנקותה היטב, ויתכן שאם ישבו עליה יכניסו את היד בין המרווחים ויפגעו בחמץ - יש להשתמש עמה בפסח רק עם כיסוי. [ודין הספה שונה מדין הכסא, כי הפירורים שיש בסדקי הכסא, אין אפשרות להגיע אליהם בשימוש רגיל וגם בודאי לא יצאו בפסח, משא"כ בספה שהמרווחים גדולים יותר, ואפשר להגיע אליהם יותר בקלות].

[ח] שולחנות:

- (א) שולחן שלא אוכלים שם, די בניקוי רגיל.
- (ב) שולחן שאוכלים שם, אם מקפידים לאכול עליו רק עם מפה, ג"כ די בניקוי רגיל. ולהקפיד שגם בפסח יאכלו שם רק כשיש מפה.
- (ג) שולחן שאוכלים עליו בלי מפה, אפילו רק לפעמים - חייבים לנקותו היטב, ולפרוס עליו מפה שתהיה קבועה שם כל הפסח. ובפסח לפרוס מפה נוספת, ואז אפשר להשתמש עם השולחן כרגיל. [וכשעושים כמו שאמרנו, אזי אין שום צורך לפרוס על השולחן נייר או קרטון וכדומה].
- (ד) הדברים אמורים בכל שולחן שהוא, בין אם נמצא במטבח ובין אם הוא נמצא בסלון או בשאר חדרי הבית.
- (ה) שולחן שנפתח, יש לפתוח אותו ולנקות

במסילות וכדומה. ורצוי מאוד גם לבדוק שם

- ד -

תכולת הארונות [שלא במטבח]:

[א] בגדים:

(א) בגד מכובס - אין צריך לנקות את הכיסים ולא לבדוק אותם! ודין זה אמור אפילו כשלא הפכו את הכיסים בעת הכביסה. [כיון שאחרי הכיבוס לא נשאר שם כלום, ואף אם נשאר, בודאי לא יבוא שום אדם לאכלו. וכל שכן אם כבסם בניקוי יבש, שחומר הניקוי פוסל כל הנוגע בו מאכילת כלב].

(ב) אמנם הבגדים שעתידיים ללבוש בפסח - לכתחילה רצוי להפוך את הכיסים לפני הכביסה. ואם לא הפכו או שאי אפשר להפוך, רצוי לנקות הכיסים אף במכונסים, כי יש לחשוש שמא יש שם פירורים של חמץ, ועלולים להיכנס לתוך המאכלים. אך יש לעשות זאת בלי דקדוק כלל וכלל, רק להפוך את הכיס ולנער היטב.

(ג) בגד שאינו מכובס - צריך לנקות את הכיסים והקפלים שבהם, אך אין צריך להגיע לכל פינותיו. וגם אין צריך לדקדק על פירורים קטנטנים, כי אלו ממילא בטלים. וכן א"צ להוציא את כל הלכלוך האפרפר שמצטבר שם. ואם ניקו אותם [עם מברשת] נגד אור החשמל או באור היום ליד החלון, הרי זה כבדיקה מעולה, ואין צורך שוב לבדוק בליל י"ד.

(ד) בגד שאינו מכובס שיש עליו לכלוך, יש לנקותו כרגיל. ואם נשאר רק 'כתם', אין לחוש לזה כלל אף שידוע או יתכן שהוא חמץ.

(ה) בגדים שלובשים רק עד ערב בפסח - אם עתידים לכבסם עוד בערב פסח - יש להכניס את היד לתוך הכיס ולרואות אם אין שם חתיכת חמץ, אבל א"צ להפוך הכיס ולנער או לנקותו. ויש לעשות זאת בליל בדיקת חמץ, אבל אם אין עתידים לכבסם, צריך בנוסף לזה גם לנער הבגדים ואת הכיסים בשעת שריפת חמץ.

ואם אין רוצים לא לכבס ולא לנער, אפשר להניחם במקום שמוכרים לגוי, אך יש להניחם שם לפני י"ד זמן שריפת חמץ.

(ו) 'שטרימל' - יתכן מאוד שיש שם איזה פירור של חמץ ויש לחוש שיפול לתוך האוכל בפסח, ועל כן יש להברישו היטב עם מברשת, וזהו בדיקה.

[ב] חפצים שונים:

(א) ארנק - צריך לנקות ולבדוק. ואם בעת הנקיון הפכו אותו היטב, זוהי בדיקה. (ב) תיקי הילדים - צריך לנקות ולבדוק. ואם ניקו אותם במכונת כביסה, די בכך. (ג) צעצועי הילדים - צריך לנקותם היטב, ויש כאלו שחייבים גם בבדיקת חמץ. ואפשר לכבסם במכונה [כשהם מונחים בתוך צפיפת קשורה היטב]. וזהו הניקוי והבדיקה המעולה ביותר. בכלל זה הם 'מקלות כביסה' שרגילים הילדים לשחק עמם.

[ג] הספרים:

- (א) ספרים שמשמשים עמהם בעת האוכל, כגון זמירות וברכונים וכיוצא בהם - חייבים לנקות ולבדוק כל דף. וכיון שקשה לעשות כן, אפשר למכרם במכירת חמץ, אך אין להניחם במקום שמניחים שם מה שמוכרים לגוי.
- (ב) וכן הדין: בספרים שלומדים בהם בכלל, שמצוי שאוכלים לידם. בספרים שהיו בבית הנכנסת, שמצוי שם הרבה חמץ. בספרים שהילדים מחזיקים בבית ספרם, שמצוי שם חמץ. ולהבדיל 'ספר טלפון', שמצוי להשתמש בו בעת האוכל.

(ג) אמנם ספרים המצופים בניילון, קל לנקותם אף ממשוה חמץ, ואז אפשר להשהותם ולהשתמש בהם בפסח.

(ד) ספרים שאין משתמשים עמהם כלל בשעת אכילה - "א שגם הם צריכים בדיקה בכל דף, אך נהגו להקל בזה, ויש על מה לסמוך. ומי שרוצה להדר, יוצאים מהארון ויחבטו בהם פעם אחת, כדי שאם יש עליהם איזה פירור גדול קצת, בודאי יפול. [אבל כאמור לעיל גוף הארון בדרך כלל צריך בדיקה, ויש לעשות זאת בעת שמוציאים הספרים, כי בליל י"ד קשה להוציאם].

(ה) אמנם ספרים הנמצאים בארון פתוח והוא נמצא בסלון שאוכל לידם בשבת - חייבים להוציאם מהארון ולנערם קצת. אבל אין חיוב לבדוק כל דף, וכאמור.

(ו) בכל אופן משתמש עם ספר בפסח, יש להדר ולא להניחו על השלחן שאוכלים עליו.

EuroPnim אירופנים
ground logistics in europe שירותי פנים באירופה

02-800-80-80 אירופנים

התחייבות
לא קונים בריטים
לאוקראינה ולכל העמים
לפני שבועדים
באירופנים!

מתגעגעים לציון?
משפחות ובודדים נוסעים לאומן
בבטחה, בנוחות, במחיר הזול מכולם

- ה -

הכשרת המטבח והיטוי ואביזרים

[א] גוף החדר:

חייב נקיין ובדיקה כדת וכדין, והואיל ושם הוא עיקר השימוש בחמין, וחובת הבדיקה הוא כאמור, שאמצע' החדר אפשר לסמוך על הנקיין, ובפניות יש לבדוק ע"כ באופן שטחי: כולל תחת המקרר.

[ב] ארונות המטבח:

(א) יש להוציא את כל התכולה משם ולנקות היטב שלא ישאר אפילו פירור כלשהו. וכן יש לבדוק שם כהונן, ואפילו כשינוק עם חומרי ניקוי, כי יש לחשוש שיפול לתוך המאכלים או הכלים בפסח. ועיקר הבדיקה היא בפניות ובצירים [עלול להיות שם אטריה או שקד מרק] וסביב המסילות. אך יש לבדוק כל זה לפני שמניחים שם את הכלים ומצרי מוזן של פסח, כי אחר כך אי אפשר לבדוק. ורבים נכשלים בזה שבאים לבדוק בלי ליד ואז כבר כל הארון מלא וקשה לטרוח להוציא הכל, ועל כן אין בודקים כלל, או שמעיינים שם כה וכה, זו אינה בדיקה כלל. (ב) יש נוהגים לצפות את פנים הארון עם נייר. ולמעשה אם הוא מצופה עם פורמיקה כהונן, א"צ לצפות עם נייר, כי מנהג זה נובע מזמנים קודמים שהארונות היו עשויים מעץ והיו בו חורים וסדקים, וגם לא היה אפשרות לנקותם היטב, משא"כ כיום שמתנקים היטב ואין בהם חורים וסדקים כלל.

אכן כשלא ניקו היטב או כשככל זאת יש חורים וסדקים, יש מקום למנהג זה. ובפרט אם מניח שם דברים חמים, אך אין זו מצוי.

(ג) המגירות - דינם כנ"ל, אך באלו צריך משנה זהירות לנקות כל הפניות וסביב המסילות. אבל אין צורך להוציא בכוח מה שמצא בין המסילה לגוף המגירה. ואחרי שניקו היטב יש לבדוקה. ובינים אפשר לקחתה ליד החלון או בלילה תחת מנורת החשמל, ולענין בה אם אכן לא נשאר שום דבר, ובפרט סביב המסילות. [ועדף לעשות זאת כשהם יבישים כבר, כי אז יוצאים וניכרים כל הפירוורים].

ואם הכל זבוק כהונן ואין מרווחים בין חלקי המגירה, אין צורך כלל לצפות עם נייר. ומי שליבו נוקפו למה שוכנס בחריצים, אפשר להתיז לשם קצת אוקונמיקה, או להדביק את הפניות עם 'דבק נייר' או סלוטייפ.

(ד) מגירת לחם - אף שניקו אותה כראוי, מנהג נכון שלא להשתמש עמה כלל בפסח, או לפחות יש להדביק כל הפניות עם דבק נייר. וכינו שמצוי שנשארים פירוורים בין המסילה לגוף המגירה, ויש לחשוש שבמשך הפסח יצא פירור משם ויפול למגירות שתחתיה - על כן יש להדר להתיז לשם קצת 'אוקונמיקה' וכדו' כדי לפוגמו אף מאכילת כלב, ואז אף אם יכנס למאכלים בפסח אין עוברים עלי. (ה) ארון שקשה לנקותו ואין צורך להשתמש בו בפסח, וכן ארון שמשאירים שם כלים או מצרכים של חמין - יש למכרו במכירת חמין, ואז א"צ לא נקיין ולא בדיקה, אלא יש לסגור אותו ולהדביק עליו סימון שהוא מכור לגוי, ואין להשתמש עמו בפסח כלל.

[ג] מעמד לייבוש הכלים הקבוע בארון:

מעיקר הדין די להם בניקוי היטב. אך מכיון שיתכן מאוד שבלעו מאדים של חמין, ושוב יבלעו באותה מידה בפסח, או ע"י כבישת הכלים עליהם מעת לעת - על כן רצוי להחליף את החלקים באחרים. אך ישנם כאלו שאי אפשר להחליף או שקשה להחליפם - על כן יש להכשירם באופן כזה: להרתים מים בקומקום חשמלי, וכאשר יעלו אדים, לפתוח את הכיסוי ולהצמיד את החלק הנשלף תחתיו, כך שימשיך לרתוח, ואז להעמיד אותו תחת המעמד הנ"ל למשך דקה. ובזה הוכשר 'המעמד', כי האדים העולים לשם מפליטים מה שנבלע בהם ע"י אדים.

[ד] הכשרת המקרר:

(א) חייבים להוציא את כל המדפים והמגירות, ולנקותם היטב. וכן חייבים לנקות בכל החלל והפניות ואת הגומי המסבב את הדלת. וכן יש להפשיר את הפריזר' כדי שיוכלו לנקותו ולבדוק שם. (ב) המקרר חייב בבדיקת חמין כדת וכדין. אך צריך לבדוק רק בתחתיתו ובמסילות וכן בפניות המדפים הקבועים. אמנם בגומי האוטם את הדלת, קשה מאד לבדוק בכל קפלויו. ולכן אם ניקו אותו היטב ע"י מברשת ומים וחומר ניקוי, ובשימת לב שלא ישאר שום פירור, די בכך. [ויש טוענים ואין בודקים את המקרר כלל, ואינם יודעים שהוא המקום האמיתי שאפשר להחשיבו כמקום שמכניסים שם חמין].

מקומקום מים רותחים על כל הכיור. אך חייבים לשפוך רק מלמטה לכיוון מעלה. ועם כל זאת יש להדר ולהניח בו דבר המפסיק כנ"ל. (ג) המסננת, יש להחליף באחרת. או לנקותה היטב ולהגילה. (ד) אם יש שם כלי המיועד להניח בו לכלוך [משולש], יש להחליף באחר.

[ז] תנור, מיקרוגל, פלטה, קומקום, מיחם - שהשתמשו בהם במשך השנה:

(א) תנור, אין להשתמש עמו כלל לפסח אפילו אם ניקוה היטב. ואם זקוקים לזה מאוד, יש לשאול לרב איך להכשירו.

(ב) מיקרוגל - אי אפשר להכשירו לפסח.

(ג) פלטה חשמלית, מי שיש לו אפשרות ולפרק חדשה לפסח. ואם אין אפשרות, צריך לנקותה היטב שלא ישאר שום כתם עליה, ואחר כך להפעיל אותה למשך שתיים, ולצפות אותה עם נייר כסף, ואז אפשר להשתמש עמה בפסח.

(ד) קומקום ומיחם מים - יש לקנות חדש לפסח. [אם כי מן הדין אפשר לנקותו ולהכשירו, אך המציאות היא שאי אפשר להכשירם כדן כי יתקלקלו].

[יא] כיריים שרוצים להשתמש עמה בפסח:

(א) השלד/הבסיס - חייבים לנקותו היטב, ואחר כך לצפות עם נייר כסף עבה.

(ב) כיריים המורכבים על גבי תנור - אם ניתן לפרק אותו, יש להדר ולפרק אותו ולנקות את כל הלכלוך שנמצא שם כמה שאפשר, ולפתוח לנקות במקום חיבורו עם התנור.

(ג) המבערים - יש לנקות היטב אך בלי דקדוק רב. ואחר כך להניחם במקומם ולהבעיר את האש לכמה דקות, עד שבדאי נשרף כל החמץ שעליהם.

(ד) הצובה - יש להשתדל לקחת חדשה, כי אי אפשר לנקותה ולהכשירה כדן. אך יש אפשרות להניח פח מיוחד העשוי לכך, ואז א"צ חדשה, אך בכל זאת יש לנקותה.

(ה) הכפתורים - יש לנקות היטב. ואם אי אפשר, יש להחליפם בחדשים, או לצפותם עם דבר מה.

(ו) המכסה של התנור העומד נגד הקדרות - אם אפשר לפרקו עדיף, כי הוא בלוע מחמץ ויכול לאסור כמ"ש לענין הקרמיקה. ואם אי אפשר, יש לצפות אותו היטב עם נייר כסף.

(ז) והמהדר ויש לו כיריים מיוחדים לפסח - תבוא עליו ברכה!

[יב] כלים:

(א) כלים שהשתמשו בהם במשך השנה, אסור להשתמש בהם בפסח. ובכדי שיוכלו להשתמש בהם בפסח, יש מהם הצריכים 'הגעלה' ויש שמספיק להם רק נקיין יסודי, ויש שאין מועיל להם שום דבר - אמנם הואיל וההלכות הקשורות לענין זה רבות ומסובכות - לכן לא נוכל לבארם במסגרת זו. והרוצה להשתמש בהם בפסח, מחויב לשאול רב איך מכשירים אותם.

(ב) בכל זאת נציין מקצתם: 'מגבות' - מפות שולחן - די בכיבוס כרגיל, ואז אפשר להשתמש בהם בפסח בלי שום חשש. 'מוציא' - יש לנקות חדש לפסח. והרוצה להשתמש בו בפסח, צריך לנקותו היטב, ויש להחמיר ולהגעילו. 'ספלי/נטלה לנטילת ידים' - די בניקוי רגיל. אבל אם משתמשים עמו לפעמים לחימום דיסה, דינו כשאר כלי המטבח האמור לעיל. 'פח אשפה', 'כף אשפה' - די בניקוי רגיל. 'מטאטא' - יש לנקות היטב. 'מציג גז' - ראוי מאוד שיהיה מיוחד לפסח. והרוצה להשתמש בו בפסח, חייב לנקותו היטב. 'פמוטיס' 'מגש הפמוטיס' - די בניקוי רגיל. 'עגלת ירקות' - יש לנקות היטב, ורצוי גם לפרוס עליה נייר כסף או נייר רגיל.

(ג) כלים שאין רוצים להשתמש בהם בפסח - יש לסגור אותם במקום מיוחד [ארון או מחצן סגור שלא משתמשים שם בפסח], ולמכורם 'במכירת חמין'. ואז אין חיוב לנקותם ונקיין יסודי, אלא מספיק שלא יהיה עליהם חתיכות חמין. מיקסר וכדו' שיש בחריצים לכלוך, אין שום חיוב להוציא. אמנם אף אם ניקו אותם היטב, עדיין יש לסגור אותם במקום מיוחד ולמכרו במכירת חמין.

אך יש לזכור לבדוק אותו בטרם מכניסים שמה מוצרי אוכל, ובדאי שאין לדחות בדיקה זו לליל בדיקת חמין, כי אז קשה מאוד לרוקן אותו, וממילא אין בודקים כהונן.

(ג) במקרר 'נו' פרוסטי, יש כאלו שמתקבצים פירוורים בתא ההקפאה מתחת לרשת. ואפשר להשאירם שם ואין על זה חיוב ביעור ובדיקה, כיון שאי אפשר להגיע לשם. אך יש כאלו שיש בתוכו 'מאורר' ויתכן מאד שיגיע לאוכל מחמת המאורר המפזר את הפירוורים, וא"כ צריך לפרק את המכסה ולהוציאם. ואם חוששים שיתקלקל על ידי זה, מחויבים לשפוך לתוכו דבר הפוגם מאכילת כלב, כגון אוקונמיקה וכיוצא בה. אך אין לסתום את החורים או לצפותם, כי אז לא יקרר כראוי.

[ה] השימוש במקרר בפסח:

לאחר שניקו אותו היטב ובדקוהו כדן - אפשר להשתמש בו כך לפסח, ואין צורך לצפות את המדפים. וכן הדין לגבי המקפאי/הפריזר. [ויש מהדירים בכל זאת להניח איזה דבר המפסיק על המדפים, אך הוא חומרא בעלמא]. אמנם אם אחרי הנקיין רואים שנשאר לכלוך, יש להניח איזה דבר על המדף [נייר כסף וכדומה], ורק עליו להניח את האוכל או הכלים.

[ו] משטח השיש:

חייבים לנקותו באופן יסודי ביותר, כי הרי ישתמשו עמו בפסח. ונראה שיש להדר לבדוקו ג"כ. ומן הדין היו צריכים להגעילו, אך למעשה אי אפשר להגעילו בהגעלה נמורה את השיש שלנו [קיסרן]. וגם הגעלה ע"י עירוי מכלי ראשון אי אפשר לעשות באופן הראוי מכמה סיבות. על כן בהכרח לצפותו עם ציפוי. ומן הדין די ציפוי אפילו דק מאוד, אך מכיון שציפוי מאד שנוקע בפסח, על כן רצוי מאוד לצפותו עם ציפוי עבה קצת [פיו סי, או נייר כסף של 100 מיקרון]. ואז די בזה וא"צ להגעילו. והרוצה להדר, לא יניח סיר חם על הציפוי אלא על דבר אחר המפסיק בין הסיר לציפוי. ויש מהדירים בכל זאת להגעילו את השיש לפני שמצפים אותו, ע"י שפיכת מים חמים מקומקום רותח.

[ז] הקרמיקה:

חייבים לנקותה היטב היטב. והואיל והיא בלועה מחמץ ע"י האדים העולים מן המאכלים של חמין, וגם לפעמים ניתן עליה חמץ חם, וא"כ אם יקרב בפסח סיר רותח אל הקרמיקה, יבלע טעם חמין. ובפרט אלו הקרובים לכיריים, שבדאי בלעו הרבה חמין, וגם בפסח יש לחוש לאדים שיעלו אליה ויחזרו לסיר או לגז. וכל שכן בכירים המונחים תחת ארון, שכל חששות הנ"ל מתחזקים יותר. והוא הדין אם הכיריים עומדים ליד חלון, שבדאי בלעה הרבה חמין.

ולמעשה: הגעלה ודאי לא תועיל לה, כי היא נחשבת ככ"ל חרס' שאינו מועיל להגעלה. וא"כ בהכרח להניח שם איזה דבר המפסיק, ואפשר לצפותה בקלות ע"י פריסת נייר כסף דק, ואז א"צ לערות עליה מים חמים.

[ח] הברז:

(א) חייבים לנקותו היטב. והואיל והוא בלוע מחמץ ע"י השימוש עם חמין ליד, לכן יש להגעילו, וסדר הגעלתו כך הוא: לחמם את הבוילר למקסימום, ולפתוח את הברז כמה דקות עד שהברז יתחמם היטב, ואז לשפוך עליו מים רותחים מקומקום, ויש לשפוך מלמטה לכיוון מעלה. (ב) 'ברז נשלף' יש חלקים שאינם מתחממים כלל, ובכל זאת ישנה עישה כאמור. (ג) ולאחר שעשו כך, אין שום ענין לעטוף את הברז עם בד וכדומה. (ד) אף כאשר הכשירו את הברז כאמור, בכל זאת רצוי מאוד לא להשתמש בפסח עם המים החמים מהברז.

[ט] הכיור:

(א) כיור העשוי מתחם [כגון אלו המצויים בארץ ישראל] - צריך לנקותו היטב, ורצוי מאוד לנקות עם חומר ניקוי חריף. ויש לשפוך חומר חריף המיועד לניקוי אסלות, לתוך נקב יציאת המים. (ב) לאחר שניקו אותו כאמור, בכל זאת אין להשתמש עם הכיור כך בפסח, אלא צריך להניח בו דבר המפסיק. [מצויים כיריים מפלסטיק מיוחדים לפסח]. (ב) כיור העשוי מנירוסטה, יש לנקות היטב כנ"ל. ואחר כך לשפוך

02-800-80-80 פנים

התחייבות
לא קונים כרטיס
לאוקראינה ולכל הערים
לפני שבדקים
באירו-פנים!

המשיכו לשלוח אלינו פקסים למס' 02-800-8000
בזכותכם נמשיך ליעיל את השרות לטובת העולים על ציונו של רביה"ק
שולחי הפקסים נכנסים להגרלה על כרטיס טיסה לאומן

הפחתת הלחץ מעבודות הפסח

פסח מתקרב ואיתו גם המתח מעבודות הבית, אולי יש ילדים בחופשה והבעל לפעמים גם בחופשה, זמן זה שהמשפחה כולה יחד במשך 24 שעות, הוא בעצם מסוגל למותח, מחלוקות, הקפדות וניסיונות. אנחנו, כמו תמיד, צריכות להכין את עצמנו - שלא יהיה בליבנו חמץ, ושעבודות הבית ייעשו מתוך קרבת השם - היפך הלחץ. מצד אחד כ"כ חשוב לנקות והארי" הקדוש מבטיח שמי שנוהר ממשוהו חמץ בטח לא יחטא כל השנה, ומצד שני אנו מבינות שיעקר האתגר בימים אלו איך לא ליפול לנעס והקפדות.

להפחית את הלחץ...

נתחיל משירוש מידת הלחץ, מתי הלחץ מגיע ומיהין הוא נובע בתוכנו? אם נתבונן נשים לב שהלחץ מגיע כאשר אנו עומדים מול מטרה המובלעת במידת של זמן כמו להכניס את הבן לת"ת טוב לפני תחילת השנה. או שיש לנו כמות משימות גדולה שאנו רוצות להספיק עד שבת ואז מתעורר בנו חוסר ביטחון - האם נספיק להגיע לכל המשימות תוך זמן כה קצר?

האם אספיק להתכונן לפסח?
ז"א הלחץ בא מספקות, "ספק" בגימטריה "עמלק", הספק הפנימי בעצם מוכרסם בלב ולא נותן לנו להיות בשמחה - הספק הוא חולשת הנפש והוא היפך הביטחון והרוגע. ממה את לחוצה כאשר את חושבת על חג הפסח? מה הן הספקות שלך? העבודה נחלקת לשני מישורים לפי שני סוגי ספק:
1. ספק שלילי שכל מטרתו רק להחליש, ולחץ מה.
2. ספק של בירור, ספק המתעורר כך כשאלה שאת רוצה לקבל עליה תשובה ברורה. העבודה עם הספק השלילי היא "מחה תמחה את זכר עמלק תחת השמים..." למחות אותו - ולחשוב במקומו מחשבות של אמונה וביטחון.
העבודה עם הספק של הבירור היא לעשות בירור-ולקחת החלטה!

איך נדע להבחין בין סוגי הספק?

1. הספק השלילי מגיע כשהמציאות לא ניתנת לשינוי -
אם אי אפשר לשנות, אני צריכה להשתנות!
אם את נלחצת מדברים שלפי ההלכה חובה עלייך לעשותם, או שאת נלחצת מדברים אותם קשה מאוד לשנות - העבודה היא לקבל את המצב באמונה שזה רצון השם ממך כרגע ולהאמין שבזמני השם ייתן כך את הכח לעשות את הדברים מתוך שמחה ואמונה, זאת אומרת רוגע ושלווה - מתוך חיבור אליו ית'.
לדוגמא: "אני לחוצה - כי אני בספק שלילי: יש לי מספר ילדים קטנים ושובבים הנמצאים בחופש (ואין קייטנה) ואני פוחדת שלא אצליח לנקות כל הבית מחמץ"
את הבית צריך לנקות מחמץ - זו ההלכה.
והילדים הקטנים נשארים שלי לכל תקופת הפסח.
עובדות אלו לא ניתנו לשינוי, לכן מה שניתן לשינוי הוא הגישה שלי כלפי העניין כולו, ולחשוב מחשבה של ביטחון כמו "למרות שיש לי ביה" לידים קטנים ושובבים - בזמני שהי יעזור לי לנקות את הבית מחמץ, ואני פוחדת את עצמי לקבל עזרה וסיעתא דשמיא! וכמוכן עושה כמיטב יכולתי מתוך אמונה - ובזמני שהבית יהיה נקי מחמץ בזמן!!!"
2. ספק של בירור - דברים הניתנים לשינוי - אם אפשר לשנות-תשני!
אני בספק-אולי לא אספיק בזמן הקצר לצבוע את הבית ולנקות את התריסים והחלונות? אני צריכה לברר האם באמת יש לי את הזמן, הכוחות המשאבים, תנאי הסביבה המתאימים. אם הדברים שלדעתי עלי להספיק לפני הפסח מלחיצים אותי, עלי לברר האם אני באמת מווייבת לעשותם לפי ההלכה.
יש לנו חיוב לפי ההלכה לבער את החמץ הפנימי וזה עיקר מצוות ביעור חמץ! לכן, אם התמרות בביעור החמץ הייצוגי גורמות לי "להלק" בביעור החמץ הפנימי - היינו מידות רעות הנכנסות לתוכי בשעת הניקיון - עלי להבין שאני טועה בדרכי, ועלי לבחון שוב האם באמת כדאי לעשות את "ניקיון האביב" הכולל הברקת המנוורות שעל התקרה, או שעלי להחמיר במידת השמחה?
כמוכן שיש עניין לנקות כמה שיותר, ומנהיג ישראל להחמיר - מנהיג קדוש הוא, אך חיוב השמחה ברגל גדול בהרבה!
כאן העבודה אחרי הבירור היא לקחת החלטה להפחית את מס' הגורמים שאיני חייבת לבצע.
לדוגמא: להבריש את התריסים, לעשות סדר מופתי בארון הבגדים וכו'.
או לחלופין לקחת עזרה בתשלום, לרשום את הילדים לקייטנה וכד'.

הרגע האחרון

א. מיזליק

תבשיל בקר עם בטעות ותפוחי אדמה

זהו בעצם שידרוג של הסופריטו המוכר והוא לא פחות מוצלח מהמקור.

זמן הכנה: 30 ד' זמן בישול: 3 שעות

חומרים ל-6 מנות

- 800 גרם כתף או שריר או צלעות או צוואר בקביות 2.5 - 3 ס"מ
- 2 בצלים גדולים פרוסים
- 2 שיני שום קצוצות
- מעט שמן לטיגון הבצל והשום
- 4 תפוחי אדמה גדולים קלופים ופרוסים גס
- 2 בטטות בינוניות קלופות ופרוסות גס
- שתיים וחצי כוסות מרק עוף מלח
- כף פפריקה
- 2 כפות דבש
- רבע כפית לפלפל שחור
- שמן לטיגון עמוק

מחממים בסיר 4 כפות שמן מוסיפים בצל ומטגנים עד להשחמה. מוסיפים שום ומטגנים קלות כדקה נוספת. מוסיפים את קוביות הבשר ומשחימים היטב. מוסיפים לסיר את מרק עוף, פפריקה ודבש, מביאים לרתיחה ומתבלים. מנמיכים ללהבה הנמוכה ביותר ומבשלים עד לריכוך הבשר כשעתיים. בזמן הבישול, מחממים במחבת שמן לטיגון עמוק ומטגנים את פרוטות תפוחי האדמה והבטטות עד להזהבה. מספיגים בנייר סופג. בתום השעתיים מוסיפים את תפוחי האדמה לסיר עם הבשר, טועמים ומשלימים טעמים (תפוחי האדמה סופגים טעמים כך שזה חשוב מאוד). מבשלים יחד על להבה נמוכה מאוד כשעה נוספת.

"את יודעת" אמרה לי מרים כשדיברנו בטלפון "יש הרבה נשים שלוקחות את הפסח מאד טוב, נכון, לא עושות עניין ומנקות רק מה שצריך. הלוואי שגם אני הייתי ככה. אבל אני לא".

ובכל זאת, רצייתי לספר לך על נס שעשה לי השם. אולי זה לא נס כזה גדול ומרעיש, לא ניצלתי מהתרסקות ולא נהייתי פתאום מלינונית. זה היה משהו קטן שקרה רק בתוך הראש שלי. אבל בשבילי זה היה פשוט יציאת מצרים!

כל שנה אני בחרה מאד גדולה מפסח. אני טיפוס מאד יסודי ואיטי ולמרות שאני מתחילה מאד מוקדם את הנקינות, בכל אופן אני עובדת בכל שנה עד הרגע האחרון, ולפעמים גם עוד קצת אחריו, ובעלי לא מצליח אף פעם להבין איך יש כל כך הרבה עבודה ולמה אני לא מצליחה להתארגן בזמן. ואם כל זה לא מספיק אז מזווג הזיווגים בעצמו שם לי שכנה שכל שנה, אבל זה אמיתי לגמרי, כל שנה עושה נופש בשבוע לפני הפסח. היא מספיקה לנקות את ה-כ-ל לפני זה וכך בשבוע לפני הפסח כשהבית כולו כבר נקי היא יוצאת לנופש עם כל המשפחה, גם כדי ללכלך את הבית, גם כי המחייים בזמן הזה הם פשוט בדיחה, וכל המקומות ממש ריקים והם מסתובבים כמו מלכים בכל מקום, ולליל הסדר היא מגיעה אחרי שנתה היטב, טיילה וישנה לה במלון.

גם השנה התנהלו העניינים באותה צורה כאשר אני מנקה ומנקה ומנקה, ועוד מנקה ועוד מנקה ומרגישה ממש חנוקה מדימוע. כמו ילד קטן שרואה איך כולם עוקפים אותו ורק הוא נשאר לבד מאחור. אז בתוך כל המצב הזה פשוט בכיתי לקדוש ברוך הוא. הרגשתי כוז עלובה וגם אמרתי לו את זה. הרגשתי שכל מה שאני מנסה להיות יותר יעילה פשוט לא מצליח, ותאמיני לי שאני כל כך מתפללת לפני כן שזה יהיה אחרת וגם זה לא עוזר, הרגשתי איך מחזירים לי חזרה את כל התפילות שלי ואומרים לי - לא. אז תוך כדי אחד מהקרוצופים פשוט בכיתי להשם, ופתאום הרגשתי שהוא עונה לי. זה לא כאילו ששמעתי אותו מדבר, אבל באה לי לתוך המוח כוז מחשבה שברור לי שהוא שלח לי אותה. כאילו משהו נכנס לי למוח ושינה בבת אחת את כל ההסתכלות.

ראיתי שהשם כל כך גאה בי שלמרות שאני איטי ולא טיפוס מאורגן, בכל אופן אני משתדלת ומנקה את הבית לפסח, ראיתי שכל מאמץ הכי קטן שלי עושה לו נחת עצום, ממש כמו אבא שרואה את כל הילדים שלו רצים ויש כאלו שרצים מאד מאד מהר, אבל דווקא הילד שהכי קשה לו, זה שבקושי יודע ללכת וכל צעד לוקח לו המון זמן הוא גם נופל באמצע הרבה, במיוחד עליו הוא מסתכל, ובכל פעם שהוא מתגבר וקם אז דווקא ממנו יש לו הכי הרבה נחת. הרגשתי בחוש - איך הפסח שלי כל כך משמח את השם, והתחלתי לבכות מרוב התרגשות, אבל בכי אחר, בכי של שמחה. הסתובבתי בבית מאושרת, ואמרת לילדים - תראו! אנחנו מנקים את הבית לפסח! איזו זכות! הם הסתכלו עלי המומים, כי בדרך כלל אני רגילה רק לקטר ולילל, ועכשיו השמחה שלי ממש הדביקה אותם. נהיינו כולנו כל כך שמחים עד שהם שמו את הקלטת עם שירי הפסח וכולנו התחלנו לרקוד. וכל הנקינות שניקיתי אחרי זה, כבר נראו אחרת לגמרי. אז זה לא נס!?"

EuroPnim אירופנים
שירותי פנים באירופה ground logistics in europe
02-800-80-80 אירופנים

התחייבות
לא קונים כרטיס לאוקראינה ולכל היעדים לפני שבדקים באירופנים!

לכל פינה בעולם - במחיר הזול בעולם
אירופנים - התחייבות עם נשמה

תרגול מעשי:

תרגיל מאוד מומלץ להפחתת הלחץ מפסח:
1. כיתבי את כל הספקות שלך והמספטים המלחיצים אודות חג הפסח.

2. הכיני רשימה של משימות שאת רוצה לעשות לפני פסח וסדרי לפי סדר חשיבות.

ב. חלקי את הרשימה לדברים שההלכה מחייבת אותך לעשות לעומת דברים שאת רוצה לעשות בלי קשר להלכה ולחמץ דווקא (כמו לצבוע חדר וכד').

ג. למי שלוקחת עזרה-רשימי ליד כל משימה איזו רק את יכולה לעשות (כמו מיון בגדים) ואיזו משהוא אחר יכול לעשות בשליחותך.
ד. כיתבי בראש הרשימה: "אלו הן עבודות שיש בכוחי לעשות מתוך חיבור אל השם שמחה ורוגע". והי רצון שכל עבודתי תהיה בלתי להשם לבדו-לעשות נחת רוח לפניו.

ה. במקום למחוק מהרשימה משימות שעשית, סמני "ו" או פרצוף מחייך-כדי לזכור, לשמוח ולהסתכל גם על מה שכן הספקת לעשות! הארה: כשיש ילדים גדולים, במקום להטיל עליהם משימות, כדאי לעשות ישיבת צוות של כל המשפחה כאשר את מציגה בפניהם את הרשימה ושואלת מי מוכן לעשות מה? תוכלי להיות יותר ממוקדת במה את רוצה בדיוק עזרה אם תעשי את סעיף ג, כל אחד יקח על עצמו מס' משימות מהרשימה הגדולה-וכך נשיג שיתוף פעולה גדול יותר.

3. סמני את המספטים לספק שלילי - הקשר לדברים שאין ביכולתך לשנות, לעומת ספק של בירור- דברים שיש ביכולתך לשנות.

4. בספק של בירור-קחי מחויבות לברר, לדוגמה לעשות רשימה של כל הדברים שאני רוצה להספיק לפני החג- ולהכניס למימד הזמן (ד"א חלקי את העבודה לעשות יומים) בדיקי האם אכן יש לך מספיק זמן? אם לא- הפחיתי את כמות המשימות והגורמים שגורמים לך לחץ.

הכעס שורשו במידת הגאווה ולכן להוריד משימות ולא לעשות את כל מה שתכננת כמו ניקיון החלונות- הוא ממש עבודה על השורש- ומנקה מאיתנו את הגאווה שאצלי לא הכול ממש מבריק, ומלמד אותי להשלים עם החוסר שלמות ולדעת שבאמת הכל כן מושלם באופן אלוהי.

הבה נזכור - אם הניקיון הינו בלי שיתוף של ריבוננו של עולם - יצא שכרנו בהפסדנו, זאת אומרת שע"י חומרות במצוותיו שלא נתרחק מהם יתברך!!!

5. הפיכי כל ספק שלילי למשפט ביטחון ותפילה אישית.

העבודה החשובה היא להפוך מחשבה של ספק למחשבה של ביטחון.

לדוגמה: מחשבת ספק: אולי אם לא אכעס על ידיי הם לי יקשיבו בקול? ואז לא אוכל לסיים את ניקיונות הבית?

המטרה החיצונית - ניקיון הבית. בל נשכח שהמטרה הפנימית של הניקיון - היא ניקיון הנפש ממידות רעות! המטרה העמוקה ביותר היא קרבה ודבקות בה'.

מחשבת ביטחון: גם אם לא אכעס-השם בודאי יעזור לי לסיים את ניקיונות הפסח!!! אני בטוחה שברגע שאעשה את העבודות מתוך שמחה והקשבה לצרכי ילדיי- תהיה לי סיעתא דשמיא רבה יותר.

תפילה:

אנא השם הטוב, עזור לי, הרי אתה נתת לנו בחסדך את מצוות ביעור החמץ והכנת הבית לחג, אנא יהיה בעזרי ועזור לי להתגבר על מידותי שאינן טובות, עזור לי לא להקפיד על אף אחד מבני משפחתי, להשרות אוירה של שמחה והנאה מנהיגותי, עזרי להתמקד בהשתדלות שלי ולהרפות מההצלחה- כי ההצלחה רק שלך היא!!! עזור לי לבטוח כך בביטחון שלם שאם נתת לי את המצווה הזו בודאי שתטמן בי הכוח לעשותה בשמחה רבה ובאווירה ניוחה.

מתוך הספר 'אותך אבקש' היומם לראות אור בקרוב

פסח - מה נשתנה הלילה הזה

בליל יציאת מצרים המציאות האלקית של הבריאה נהיתה כה מוחשית וברורה עד שהאירה כאור יום בהיר.

הסתר העולם הזה

ישנם דברים בחיים, שהם ברורים ומוחשיים לנו. הגוף שלנו הוא דבר מוחשי ביותר, יש לנו איברים או רואים ומרגישים שהם מציאות. כל המציאות הגשמית סביבנו היא מציאות ברורה ומוצקה, אנו מבחינים בשולחנות, כסאות, בתים, אנשים, כולם שרירים וקיימים, ברורים לעינינו. התהליכים הגשמיים והפיזיים בבריאה ברורים לנו, ברור לנו שאנו אוכלים ונהיים שבעים, אנו מתלבשים ונהיה לנו חם, אנו צריכים כסף בשביל לקנות אוכל, בגדים וכל שאר צרכינו. כל זה ברור ומוחשי. יש דברים אחרים בבריאה, שהם אמנם עובדות פשוטות, אך עם זאת הם לא גלויים ומוחשיים. העובדה שהבורא יתברך מחדש את הבריאה ומחיה גם אותנו בכל רגע ורגע, והעובדה שפרנסה היא משמים וכל מה שקורה בעולם הוא מאיתנו יתברך, הן עובדות שאנו יודעים עליהן ומאמינים בהן, ובכל זאת הן לא נגלות ומוחשיות. זה נקרא "הסתר", בעולם הזה האלקות נסתרת מאתנו, היא לא מוחשית כמו העולם הגשמי סביבנו.

גם בזכות שלנו, יש תחומים שהם גלויים יותר, כגון: מה המקצוע שלי, מאיזה מוצא, לאיזו משפחה אני שייך, לאיזה זרם ביהדות... יש הרבה סוגי הגדרות בהן אנו משתמשים כדי להגדיר "מה אני", אנו משייכים את עצמנו לקהילה מסוימת, "אני חסידי", חסידי מחסידות פלונתי", יש שיתארו את אישיותם: אני טיפוס כזה או אחר, רגשי, שכלי, פתוח או מופנם, נסער או מתון יותר וכו', לעתים אנו מגדירים את עצמנו לפי עיר או ארץ המוצא שלנו.

המהות הכי אמיתית והכי עצמית שלנו היא היותנו יהודים. אנחנו חלק אלוהי ממעל, קשורים לבורא העולם, זו המציאות הטבעית הפשוטה שלנו, אך היא פחות גלויה וברורה, כשאנו מנסים להגדיר לעצמנו "מה אני", אנו נוטים להשתמש באחת מהגדרות החיצוניות יותר (מקצוע, קהילה, מוצא), אנו מרגישים שההגדרה "היהודי" פחות מבטאה את מהותנו. אנו מרגישים יותר מחוברים למחות החיצונית שלנו, ואילו הזהות הפנימית האמיתית שלנו כיהודים, נסתרת יותר.

הגילוי של ליל פסח

בפרשת בא מתואר הלילה הראשון של פסח (יב-מב): "ליל שמורים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה שמורים לכל בני ישראל לדורותם". חז"ל מסבירים על המילים "הלילה הזה" (וזהו פ' בא לח): הביטוי "הזה" תמיד מתייחס לדבר מוחשי הנראה לעין. שניתן להראות עליו באצבע. לדוגמה, אדם יתבטא בלשון "השולחן הזה", כשהוא ישוב ליד השולחן, או יאמר "הספר הזה", כשהוא מחזיק את הספר ביד. במצות קידוש החודש השי"ת אמר למשה רבינו, "החודש הזה לכם..." וחז"ל לומדים מלשון הפסוק שהשם הראה למשה את הירח בכיזושו ואמר לו: "כזה ראה וקדש". גם בציווי של מחצית השקל נאמר (כי תשא ל-ג): "זה יתנו", וחז"ל מסבירים שהקב"ה הראה למשה רבינו מן מטבע של אש ואמר לו: "כזה יתנו". המילה זה אז הזה תמיד מוכיחה שהנושא המדובר נראה במוחשיות.

ליל פסח מכונה "הלילה הזה". לילה מסמל את הסתרה של הבריאה. בגשמינות הלילה הוא זמן של חושך, כשלא ניתן להבחין בבירור בין צורות וצבעים שונים, המראות מטושטשים. בדומה לכך, הרעיון הפנימי של "לילה" הוא הסתרה של הבריאה, המצב שבו האלקות שבבריאה, האמת הפנימית של הבריאה, אינה מוחשית, היא מטושטשת.

ליל הסדר נקרא "הלילה הזה". בליל יציאת מצרים, הפנימיות הנסתרת של הבריאה, הלילה של הבריאה, נהיה כה מוחשי וברור, עד שכמעט היה ניתן להראות באצבע: "נהגה הכל אלקות, הנה הבורא המנהיג את כל הבריאה!" בהגדה של פסח מובא הפסוק (בא יב-ב): "ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה, והכיתי כל בכור... אני ה'", ודרשתם של חז"ל: אני ולא מלאך, אני ולא שרף, "אני ה'", אני הוא ולא אחר. במכת בכורות היתה

הגאולה הרוחנית של עם ישראל, הגאולה מטומאת מצרים. אז נהיה ברור וגלוי לעין כל כי "אני ה'", אני הוא מנהיג הבריאה, אני ולא אחר, ללא ספק או טשטוש כלל, ללא אפשרות לתלות את הנהגת הבריאה באמצעים אחרים. ההגדה מפרשת על המילים "במורא גדול", זו גילוי שכונה. בלילה הזה, השכינה הקדושה, מציאות השם בבריאה, נהיתה גלויה ומוחשית.

זדה המלך מתאר בספר התהילים (מזמור קלט) עד כמה הכל גלוי וידוע לפני הש"ת, ואי אפשר להסתתר ממנו בשום מקום ואופן, "גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום אייר כחשיכה כאורה". המשמעות הפנימית של הפסוקים היא, שאפילו החלקים הכי פנימיים והכי רחוקים של הבריאה, שהם נסתרים מאתנו בעולם הזה ככתוך חשכת ליל, הם בעצם ברורים ומוחשיים, פשוטים ואמיתיים, "כיום יאיר".

חז"ל אומרים שהפסוק "לילה כיום יאיר" (זוהר שם), נאמר על ליל פסח, ליל יציאת מצרים, שאז הלילה האיר כמו יום בהיר של חודש תמוז. חז"ל מגלים לנו שבציאת מצרים היה כזה גילוי אלקות, עד שמציאות הלילה של הבריאה, הפנימיות הנסתרת של הבריאה, המציאות האלקית, נהיתה מוחשית כמו המציאות הגשמית הגלויה לעינינו. חשכת ההסתר התגלתה והאירה כאור היום.

השפעתו של גילוי השכינה שהיה ביציאת מצרים, חוזרת אלינו בכל שנה בלילה זה. בכל יום טוב אומרים הלל ביום, רק בליל הסדר אומרים הלל בלילה, כי הלילה הזה נחשב ליום, יש בו גילוי אלקות ברור.

חז"ל קבעו את נוסח הקושיות שהבן שואל בליל הסדר: "מה

נשתנה הלילה הזה מכל הלילות", בכל הלילות הנהגת השם היא נסתרת, בלילה הזה האלקות מתגלה אלינו, מהותו של ליל הסדר היא "הלילה הזה", לילה של גילוי שכונה מוחשי.

כשאנו יושבים סביב שלחן הסדר ומספרים את הניסים של יציאת מצרים, בכוחו להתחבר לגילוי האלקות הנפלא שהיה ביציאת מצרים ולהפוך את מציאות הבורא יתברך למציאות פשוטה ומוחשית בליבנו.

אתה בחרתנו מכל העמים

ביציאת מצרים התגלתה זהותם הפנימית של עם ישראל, ונהיתה ברורה ופשוטה.

הארי" הקדוש מכנה את יציאת מצרים "הלילה" של עם ישראל. תינוק קטן שעדיין כמעט אין לו שכל, יודע מי היא אמו שלו. לעתים אנשים אחרים מתעניינים עם פנטזיה, אבל ברגע שחסר לו משהו, הוא רעב או צריך שיחללו אותו, הוא עוזב את כולם ורץ לאמא שלו, הוא יודע בטבעיות שהיא הכתובת שלו, בלי להבין זאת בשכלו. הקשר של התינוק לאמו, טבעי בו מלידה.

בדומה לכך, לעם ישראל ביציאת מצרים, נהיה ברור ופשוט שהם עם השם, ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים, וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" (וארא ו-י). בעשרת המכות התגלה ההבדל המהותי בין עם ישראל למצרים: "והפליתי בינים והוא את ארץ ענב עמי עומד עליה בבלתי ידע ערוב" (וארא ח-יח), "והפלה ה' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים" (ל-ד). לעם ישראל עדיין לא היתה שום הבנה בהנהגת הבורא, בעבודתו, בתורתו ובמצוותיו, אותה השיגו מאוחר יותר, במתן תורה, אבל כן הטבעה בהם העובדה הפשוטה והברורה שהם עם השם, "בני בכורי ישראל", "אתה בחרתנו מכל העמים, האבת אותנו ורצית בנו".

כל שנה בליל הסדר חוזרת אלינו השפעתה של יציאת מצרים ואנו יכולים לחוש בטבעיות ולטמון במציאות ש"אנו עמך ואתה אלקינו, אנו בניך ואתה אבינו, אנו צאנך ואתה רוענו, אנו רעיך ואתה חודנו". הזהות הפנימית שלנו כיהודים, בניו של מקום, הופכת לברורה ומוחשית אצלנו, וכל ההגדה חיצונית אחרת נהיית טפלה לידה. הקשר המהותי שלנו לבורא הופך למציאות הכי חזקה אצלנו.

EuroPnim אירופנים
ground logistics in europe
אירופנים 02-800-80-80

התחייבות
לא קונים כרטיס
לאורך אינה וכלל העידים
לפני שבועדים
באירו-פנים!

כשהלב כבר לא יכול, כשהכל מסביב כואב, נוסעים לרופא הגדול!
אומן - מהיום להיום! היום החלטתם לנסוע היום?
באירו-פנים - מתיחסים לבודדים ומשפחות כמו לקבוצה.